

TreProX: Innovations in Training and Exchange of Standards for Wood Processing

FLOKKUN Á TIMBRI

EIRÍKUR ÞORSTEINSSON

TREPROX - IÐAN FRÆÐSLUSETUR - FJARKENNSLA

Flokkun á timbri

**Á námskeiðinu er kennd flokkun á timbri fyrir
smíða- og burðarvið.**

**IÐAN fræðslusetur sér um framkvæmd námsins
og Trétækniráðgjöf slf. um kennslu.**

1. Réttindánám
2. Framhaldsskólar
3. Smiðir og starfsmenn fyrirtækja
í byggingageiranum og verslunum.

Kynning á námsgögnum

- Notuð verða tvö rit.
- Námskeiðinu er skipt upp í tvo flokka.
- Hverjum flokki skipt í áfanga.
Gæðafjalir í 5 áfanga.
Styrkflokkun í 5 áfanga.
- Krossapróf er eftir hvern áfanga.
- Verklef flokkun er í lokin.

Útlits-styrk-flokkun - Burðarvirki		
Íslenskir staðlar	ÍST INSTA 142:2009	
	Gildistaka 15.10.2009 ICS: 91.08	
	Norðænar reglur fyrir útlitsstyrkflokkun á timbri í burðarvirki	

Gæðafjalir – Viðskiptaflokkun á timbri úr barrtrjám

Áfangi 1

1. Barrviður til timburvinnslu
2. Sögunaraðferðir
3. Heiti á timburfjöllum, kröfur, mál og mælifrávik
4. Viðarraki

**Til að halda áfram þarf að leysa
krossapróf úr hverjum kafla**

Gæðafjalir – Viðskiptaflokkun á timbri úr barrtrjám

Inngangur bókarinnar bls. 6-7

Timbur sem er flokkað samkvæmt bókinni, speglar ***eiginleika og einkenni*** timburs úr ***barrtrjám***.

Þetta er lykilinn að gæðavöru.

Norðurlöndin nota þessa flokkun.

Flokkunin skiptist upp í eftirfarandi aðalflokka.

FLOKKUR OS I – FLOKKUR OS IV

FLOKKUR V

FLOKKUR VI

FLOKKUR VII

Trjátegundir

Skilgreiningar	Barrtré – Skilgreiningar
Heiti á trjátegundum sem notaðar eru meðal annars í Evrópu.	Timbur úr trjám af ætt berfrævinga: Skógarfura – <i>Pinus sylvestris</i> Stafafura – <i>Pinus contorta</i> Rauðgreni – <i>Picea abies</i> Sitkagreni – <i>Picea sitchensis</i> Evrópulerki – <i>Larix decidua</i> Síberíulerki – <i>Larix sibirica</i> Rússalerki – <i>Larix sukaczewii</i>

Barrviður til timburvinnslu bls. 8-9

Sitkagreni

Rauðgreni

Skógarfura

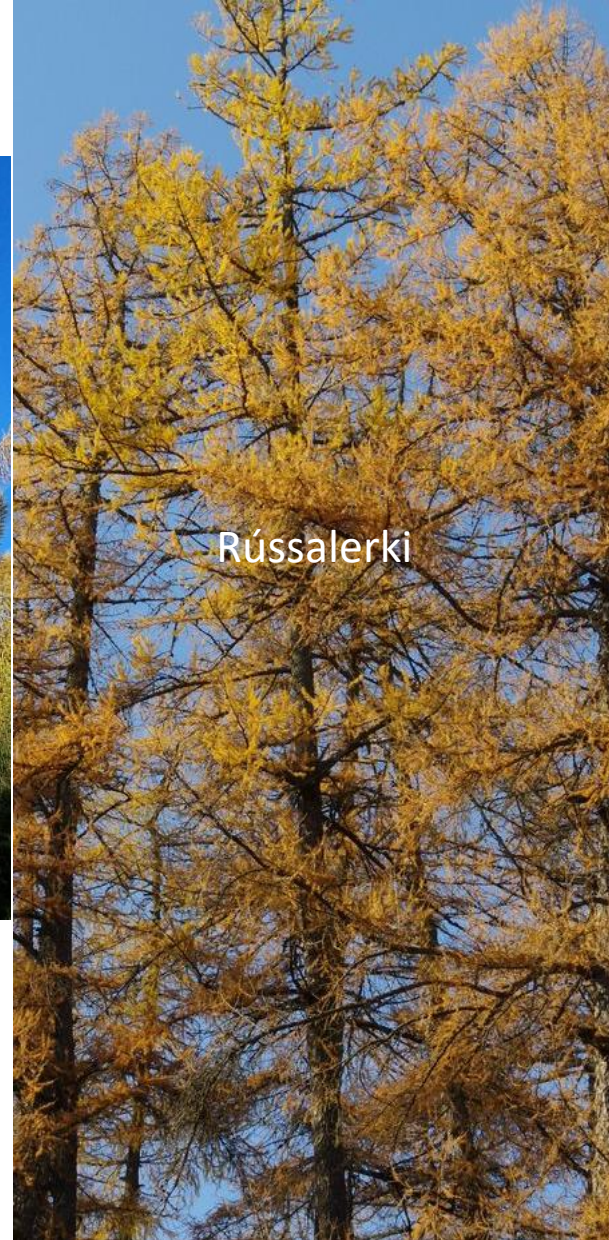
Stafafura

Evrópulerki

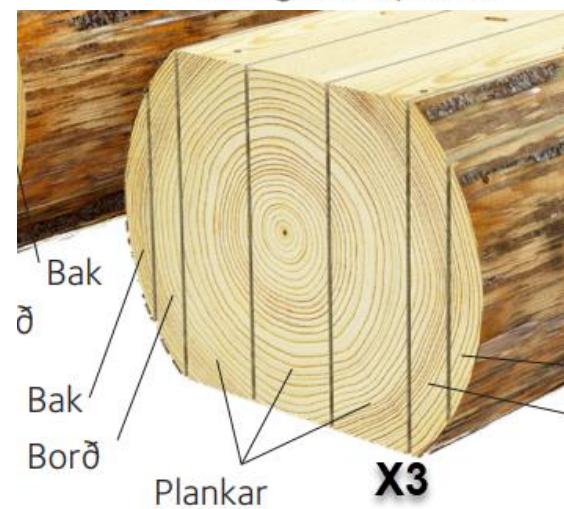
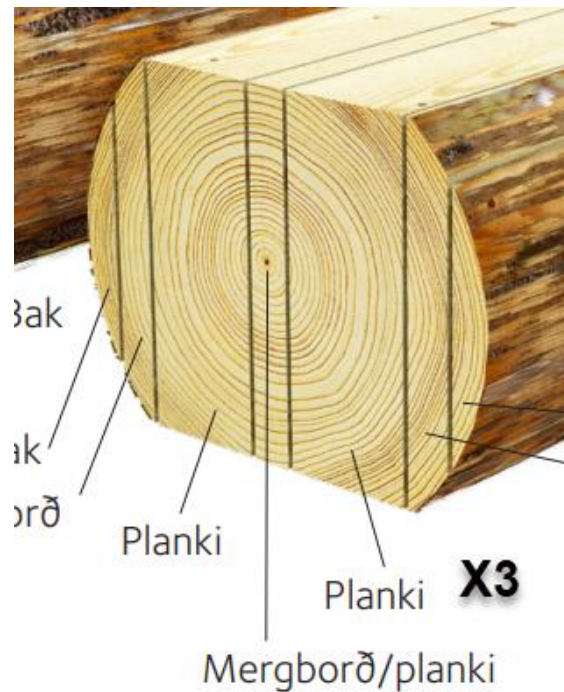
Síberíulerki

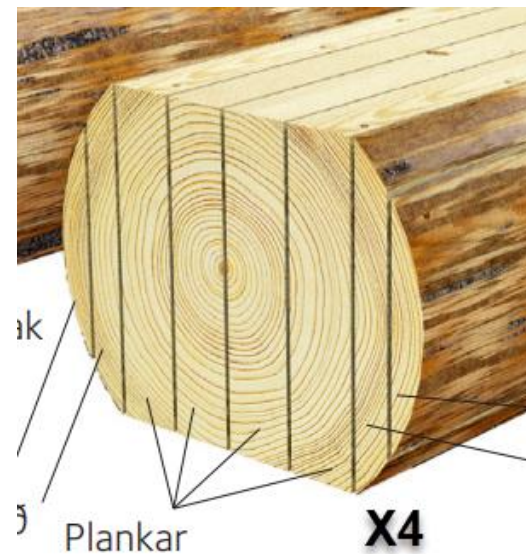
Rússalerki

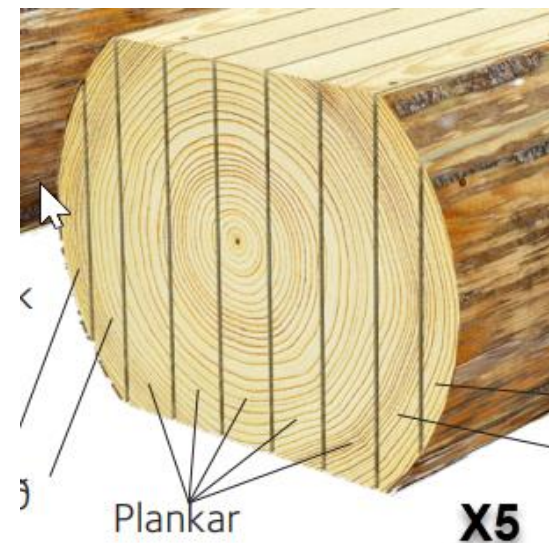
Norrænar sögunaraðferðir bls. 11, 12 og 13

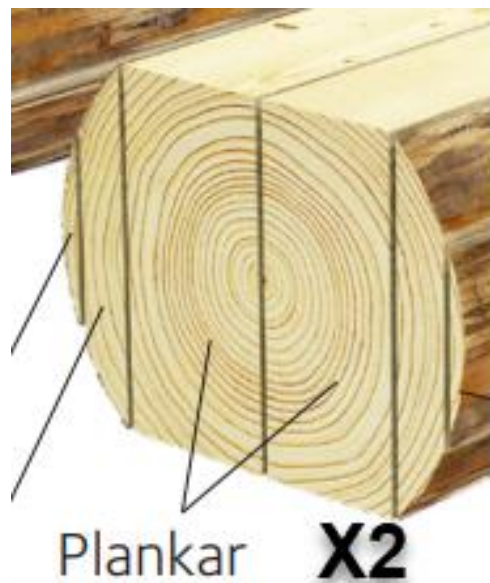
3X - Sögun á bol í ferkant, sagað með mergefni

4X – Sögun á bol í ferkant, og sagað í fernt

5X – Sögun á bol í ferkant, og sagað fimm sinnum með merg

2X - Sögun á bol í ferkant með miðjuskurði

Mál bls. 15

- **Nafnstærð** er uppgefin stærð (viðskiptastærð) sem er notuð þegar talað er um stærð á timbri.
- **Markaðsstærð** er uppgefin stærð sem er notuð þegar talað er um stærð á timbri við ákveðið rakastig.
- **Raunmál** er mál sem er mælt við raunaðstæður; mál á söguðu efni þegar það er sagað.

Stærð

Skýring

Stærð á þvermáli, uppgefin stærð fyrir þykkt og breidd (rétthyrnd eða ferköntuð), til dæmis 50 x 100mm. .

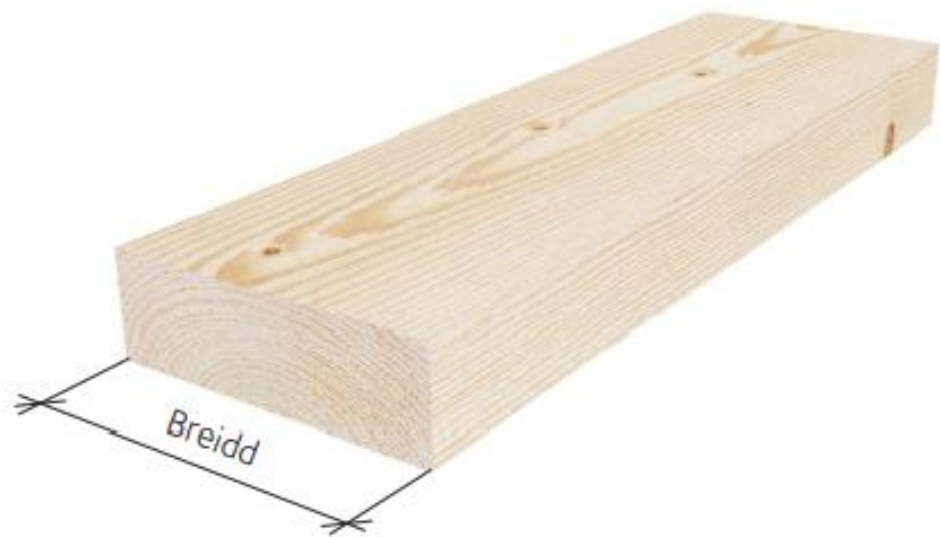
Þykkt

Skýring	Krafa	Mæliregla
Fjarlægð á milli breiðhliða í efni á ákveðnum stað.	Þykkt í mm gefin við ákveðinn raka.	Þykkt mæld þvert á efnislengd, nálægt eða a.m.k. 150 mm frá hvorum enda efnisins ásamt einni mælingu á óákveðnum stað þar á milli. Minnsta þykktin er gefin upp sem rétt þykkt.

Algengar þykkir: 16, 19, 22, 25, 32, 38, 44, 47, 50, 63, 75 og 100 mm.

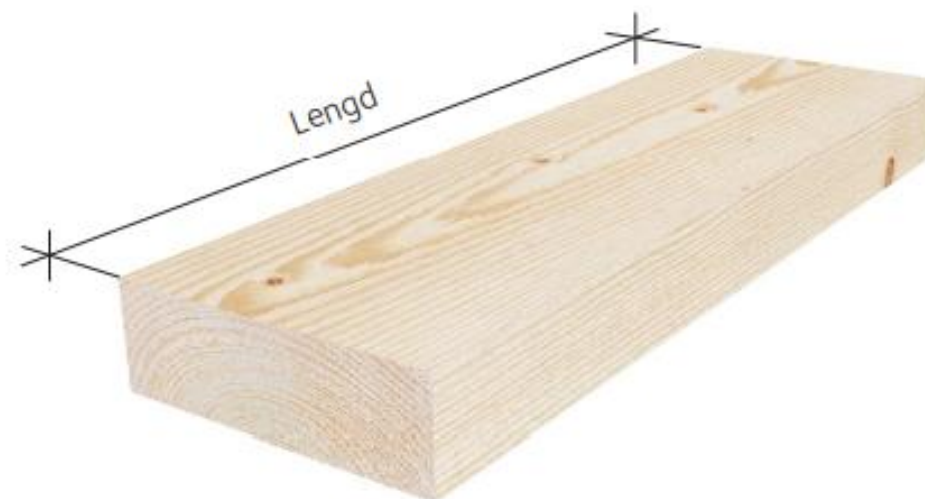

Mál bls. 16 og 18

Algengar breiddir: 75, 100, 125, 150, 175, 200, 225 och 250 mm.

Algengar efnislengdir: 1 800 – 6 000 mm í 300 mm - valkostur 100 mm-einingar.

Mál bls. 19

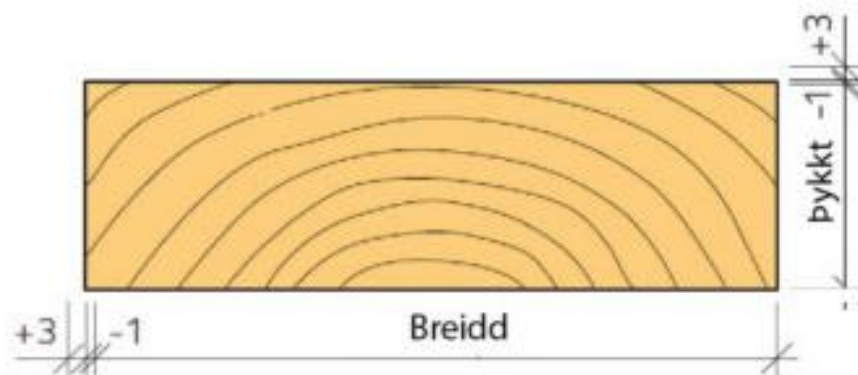
Dæmi

Þykkt, markaðsstærð = 50 mm

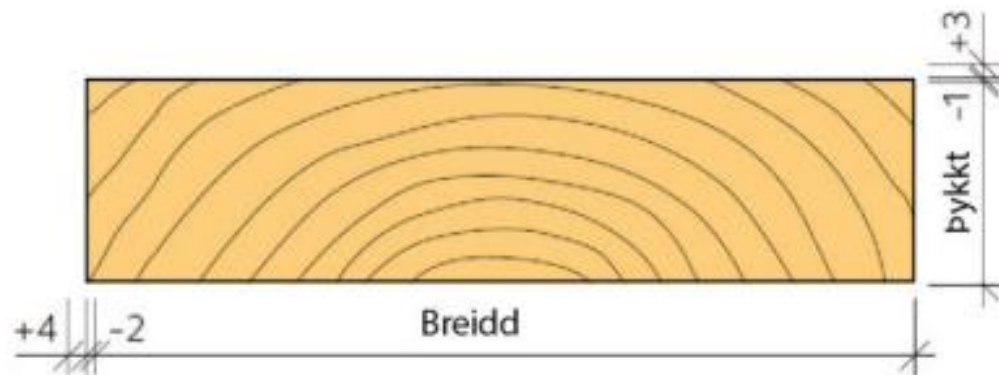
Hámarksþykkt = $50 + 3 = 53$ mm

Lámarksþykkt = $50 - 1 = 49$ mm

Lengdarmál: Undirmál eru ekki leyfð, en yfirmál er samkvæmt samningi eða samkomulagi

þykkt og breidd ≤ 100 mm.

þykkt og breidd > 100 mm.

Mál bls. 17

Algengustu efnisstærðir á söguðu timbri.

Tafla 1 Þvermál á söguðu timbri.

Þykkt (mm)	Breidd (mm)							
	75	100	125	150	175	200	225	250
16								
19								
22								
25								
32								
38								
44								
47								
50								
63								
75								
100								

Viðarraki bls. 20 - 21

Markaðsstærð er gefin upp miðað við 20% viðarraka. Markaðsstærð sem er með hærri eða lægri viðarraka þarf að leiðrétta vegna rýrnunar og/eða þenslu þegar viðarraki breytist. Sem viðmið þá verður 1% rýrnun eða þensla við 4% breytingu á viðarraka.

Dæmi: Markaðsstærð sem er 50 mm x 100 mm við 20% viðarraka verður 49 mm x 98 mm við 12% viðarraka.

Útreikningar: Viðarrakinn á að vera 20% en er 12%, lækkar um 8%. Rýrnun 2%. Efnið fær því nýja markaðsstærð 50 mm – 1mm = 49 mm, 100 mm – 2mm = 98 mm.

Viðarraki

Skýring	Mæliregla
Þyngd á vatninu í viðnum í hlutfalli (%) af þurrvigt viðarins.	Mæling er gerð með kvörðuðum rafmagnsmæli, sem er með einangraðar nálar eða rafrýmdum rakamæli.

Mæling meðaltals viðarraka í timbri með mótstöðumæli. Rafþræðirnir eru reknir ofan í timbrið í stefnu viðaræða.

Mælireglur: Þurrvig taraðferðin er nákvæmest til að ákveða viðarraka.

$$\frac{\text{Votvigt} - \text{Þurrvigt}}{\text{Þurrvigt}} \times 100 = \text{hlutfall viðarraki (\%)}$$

Áfangi 1

Viðskiptflokkun

Krossapróf

Viðskiptaflokkun - Flokkunartöflur

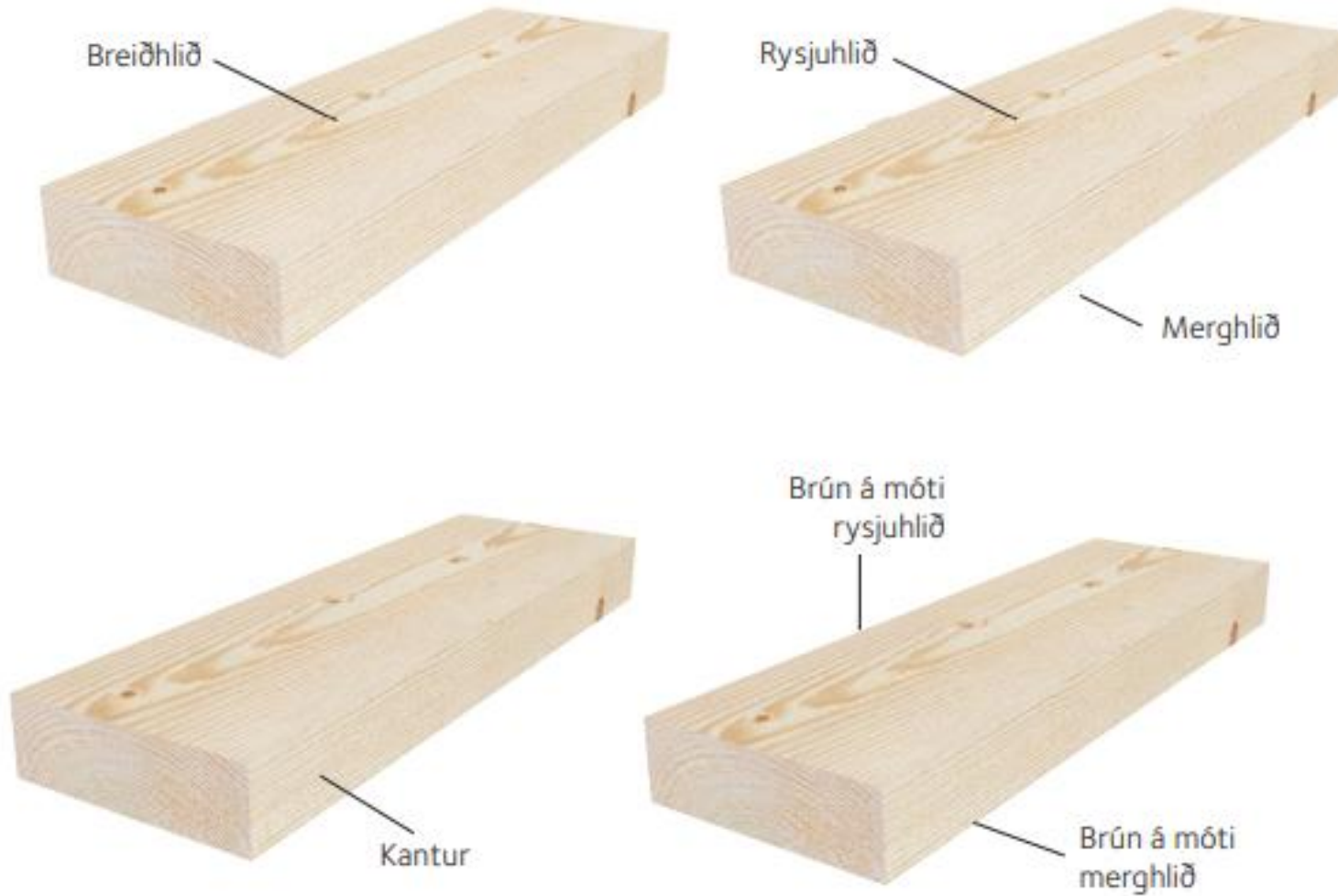
Áfangi 2

1. Hliðar á timburfjöllum
2. Lýsing á flokkun

**Til að halda áfram þarf að leysa
krossapróf úr hverjum kafla**

Hliðar á timburfjölum bls. 22 – 23

Lýsing á flokkun bls. 24

Gæðaflokkar

Röðun í gæðaflokka

Eiginleikar og einkenni á söguðu timbri ráða því hvernig það raðast í gæðaflokka.

Flokkar						
OS				V (Fimmti)	VI (Úrkast)	VII
OS I	OS II	OS III	OS IV	V	VI	VII

Aðalflokkarnir eru OS, V, VI og VII.

Lýsing á flokkun bls. 26

Tafla 2 Efnisgæði. Ráðlagðir flokkar fyrir mismunandi notkun og trjátegundir fyrir þá.

Vöruflokkar úr timbri	Flokkar	Trjátegund
Heflað timbur	V – VI	Greni, fura og lerki
Burðarvirki	III – V	Greni, fura og lerki
Undirklæðning	V – VI	Greni og fura
Mótatimbur	VII eða betri	Greni og fura
Umbúðatimbur	VI – VII	Greni og fura
Utanhússklæðning, klæðning og vindskeiðar	V eða betri	Greni og lerki
Innanhússklæðningar	IV eða betri	Greni, fura og lerki
Heflað efni til innanhússnotkunar fyrir smíði	IV eða betri	Greni, fura og lerki
Gólfborð	V eða betri	Greni, fura og lerki
Girðingarefni	V eða betri	Greni og jafnvel gagnvarin fura
Listar	I – II	Greni, fura og lerki

Aðrar skilgreiningar á flokkun bls. 26

Skelborð – Hliðarborð – Flokkur VI

Kvisthreint efni á þrjá vegu – Flokkur OS I

Hreint að hluta. Þessi skýring skiptist í tvo flokka,

A – hliðarborð - Flokkur OS

B – mergborð - Flokkur VI

Um viðskiptaflokkun bls. 27

Flokkunarhefð: Sögun

Viðartegund: Fura og greni

Ákvörðun um flokk:

Grunnurinn að flokkuninni í flokkunartöflum 1-3

Um viðskiptaflokkun bls. 28

Tölugildin í töflunum í viðkomandi FLOKKI eru mörkin fyrir flokkunina. Sjá flokkunartöflur 1–3 á bls. 65 til 72

- Innþornun á kvistum
- Flutningaskemmdir
- Skordýraskemmdir
- Áhringjabreidd

Önnur flokkunartengsl

90% og 5% reglur

Áfangi 2

Lýsing á flokkun

Krossapróf

Viðskiptaflokkun - Flokkunartöflur

Áfangi 3

Flokkunartafla 1

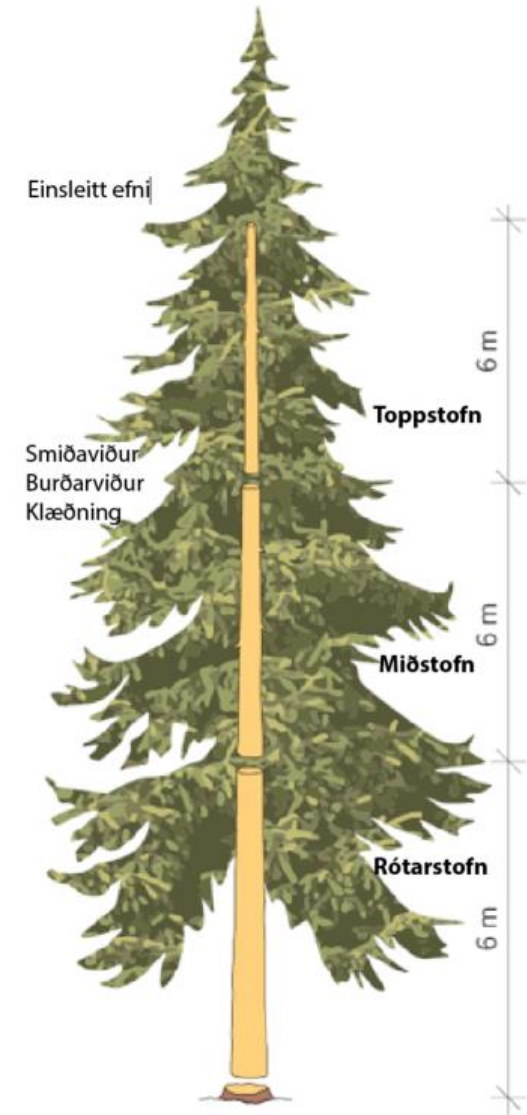
Heiti og einkenni kvista

**Til að halda áfram þarf að leysa
krossapróf úr hverjum kafla**

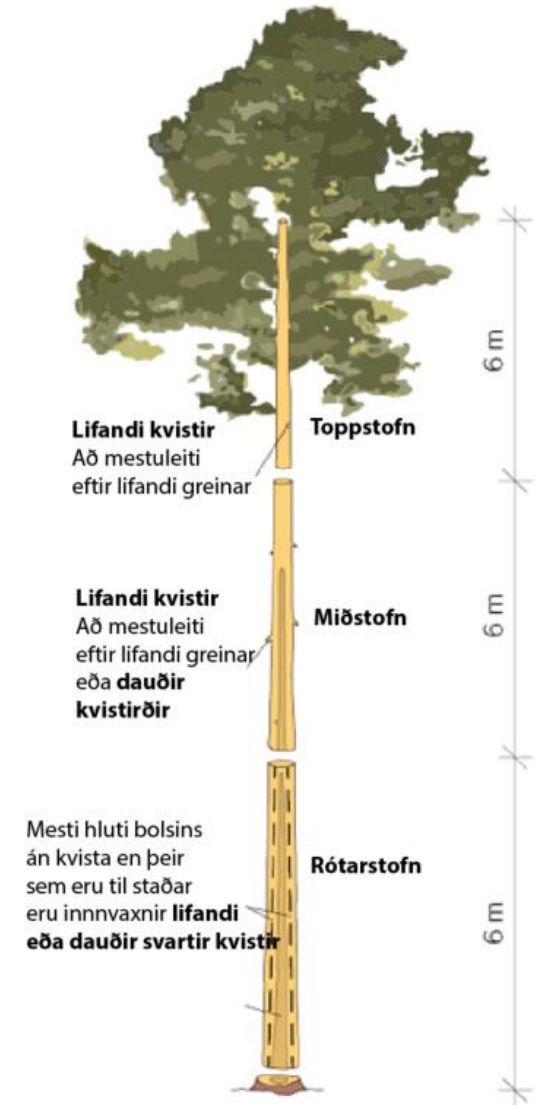

Hvar eru kvistir, hvernig eru þeir og mismunur á rysju og kjarna?

Kjarnaviður furu er dekkri en rysjuviður.
Kjarnaviður og rysjuviður eru eins á litinn í greni.
Stafafura er með grófari og stærri kvisti en skógarfura og greni.
Lerkið er með svipaða kvistabyggingu og greni en kjarnaviður er dekkri en rysja í lerki.

Greni er með litla perlukvisti, ekki furan.
Fura er oftast með bjúgkvisti.
Það er auðveldara að hefla furu og hún er laus við útbrot við kvisti.
Grenið er frekar með trjákvöðuvasa (harpiks) sem furan hefur sjaldan. **Texti þessi er á blaðsíðu 10.**

Lýsing á flokkun bls. 65

Hvernig flokkum við?

Flokkunaraðferð

Einkenni skulu dæmd og metin samkvæmt eftirfarandi kafla og FLOKKURINN ákveðinn samkvæmt einkennum efnisins á hverri hlið fyrir sig samkvæmt kröfum í **töflum 1- 3.**

Hver hlið er metin fyrir sig og er merkt sínum FLOKKI. Við flokkun eru gæði efnisins metin í heild, ein hliðin getur verið **FLOKKI lægri** en FLOKKUR efnisins.

Ákvörðun um flokka

Dæmi:

FLOKKUR:

FLOKKUR OS IV

FLOKKUR OS IV

Flokkunartafla 1 – Heiti og einkenni kvista.

FLOKKUR YFIRBORÐSEFNIS		OS I		OS II		OS III				OS IV				V					VI					
Kvistgerð		Lifandi kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Barkar-kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Barkar-kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Barkar-kvistir	Fúinir kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Barkar-kvistir	Fúinir kvistir	Hám. fjöldi
BREIÐHLIÐ	Fjöldi kvista á metra. Við hámarksstærð:	1	1	2	1	3	3	3	1	5	4	4	2	7	5	5	3	3	11	–	–	–	–	Ótakm.
	KVISTSTÆRÐ (mm) Við þykkt ≤ 29 mm		Alls Fk			Alls Fk				Alls Fk				Alls					Alls					Alls
	Við breidd: – 115 mm	8	8	10	7	20	10	7	5	30	20	14	10											
	116 – 150 mm	8	8	10	7	20	15	11	8	45	25	18	13											
	151 – 200 mm	8	8	15	11	30	20	14	10	60	30	21	15											
	201 – mm																							
	Við þykkt 30 – 39 mm																							
	Við breidd: – 115 mm										100	40	28	24	20	200	60	60	60	60	–			
	116 – 150 mm										120	45	32	27	23	225	65	65	65	65	–			
	151 – 200 mm										140	50	35	30	25	250	70	70	70	70	–			
201 – mm										160	55	39	33	28	275	75	75	75	75	–				
KANTUR	Við þykkt 40 – 59 mm																							
	Við breidd: – 115 mm										120													
	116 – 150 mm										140													
	151 – 200 mm										160													
	201 – mm										180													
	Við þykkt ≥ 60 mm																							
	Við breidd: – 115 mm										140													
	116 – 150 mm										160													
	151 – 200 mm										180													
	201 – mm										200													
KANTUR	Fjöldi kvista á metra Við hámarksstærð:																							
	KVISTSTÆRÐ Hlutfall (%) af efnisþykkt																							
	Við þykkt: 16 – 29 mm																							
	30 – 100 mm																							
Hlutfall (%) af stærð lifandi					70			70	50			70	50			70	60	50			100	100	100	

Breiðhlið og kantur Kvistlögun:

- Kringlukvistur
- Bjúgkvistur
- Klofinn gegnumgangandi kvistur
- Kvistgat eftir kantkvist
- Brúnakvistur, ekki gegnumgangandi
- Horfinn brúnakvistur, ekki gegnumgangandi
- Brúnakvistur gegnumgangandi
- Blaðkvistur
- Hornkvistur

Kvistgerðir

Heiti og einkenni kvista:

- Lifandi kvistur
- Dauður kvistur/fastur og þurr
- Barkarkvistur
- Fúinn kvistur
- Laus kvistur ≤ 30 mm = VI, ≥ 30 mm = VII

Blaðsíða 29

Blaðsíða 29

*Kvistur er hluti af grein sem er umlukt viði.
Taflan er á blaðsíðu 66 og 67*

Breiðhlið og kantur

Kvistlögun:

- Kringlukvistur
- Bjúgkvistur
- Klofinn gegnumgangandi kvistur
- Kvistgat eftir kantkvist
- Brúnakvistur, ekki gegnumgangandi
- Horfinn brúnakvistur, ekki gegnumgangandi
- Brúnakvistur gegnumgangandi
- Blaðkvistur
- Hornkvistur

Blaðsíða 29

Kvistur er hluti af grein sem er umlukt við.
Taflan er á blaðsíðu 66 og 67

Kvistgerðir

Heiti og einkenni kvista:

- Lifandi kvistur
- Dauður kvistur/fastur og þurr
- Barkarkvistur
- Fúinn kvistur
- Laus kvistur ≤ 30 mm = VI, ≥ 30 mm = VII

Blaðsíða 29

Heiti og einkenni kvista, flokkunartafla 1 bls. 30 - 31

Flokkunartafla 1 - Heiti og einkenni kvista.

FLOKKUR YFIRBORDSEFNIS	OS I		OS II			OS III				OS IV				V					VI				
Kvistgerð	Lifandi kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Barkar-kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Barkar-kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Barkar-kvistir	Fúinir kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Barkar-kvistir	Fúinir kvistir	Hám. fjöldi

Lifandi kvistur

Skilgreining.

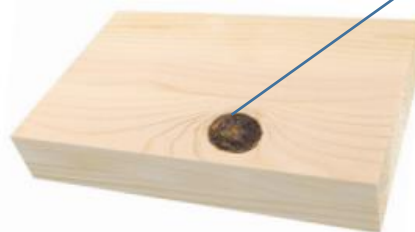
Kvistur sem er fastvaxinn viðnum minnst 75% af ummáli og laus við fúa.

Fúinn kvistur

Skilgreining

Kvistur með fúa.

Sama hver stærðin er fúinn kvistur er ekki leyfður á betri breiðhlið
Gildir fyrir FLOKK OS I – FLOKKS OS IV.

Dauður kvistur/fastur og þurr

Skilgreining.

Kvistur sem er fastvaxinn viðnum minna en 75% af ummáli og er laus við fúa.

Barkarkvistur

Skilgreining

Kvistur þar sem minna en 25% af ummáli kvistsins er umvafið berki

Laus kvistur

Skilgreining

Þurr kvistur, sem er ekki fastur í viðnum.

Efni með lausa kvisti eða kvistgöt 30 mm eða minni flokkað í FLOKK VI. Stærri kvistgöt eru flokkuð í FLOKK VII

Kvistlögun - Mæling flokkunartafla 1 bls. 32

Kvistlögun

Kvistar vaxa út frá mergnum með auknu þvermáli. Hvernig efnið er sagað ræður því hversu ólík kvistlögunin verður. Þessi ólíku kvistform krefjast þess að kröfur og mælingar séu mismunandi.

Mælireglur

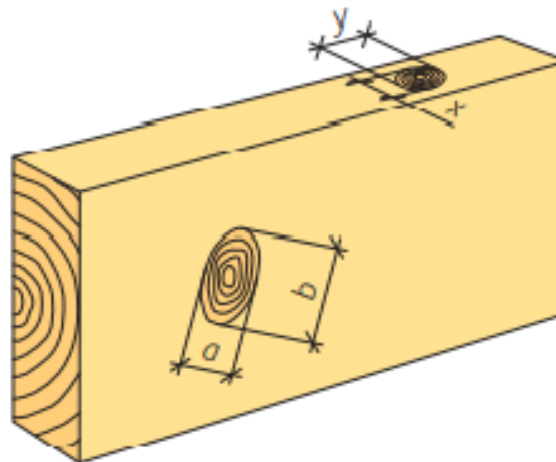
Kvistar eru mældir eftir formi og staðsetningu í efninu.
Eftirfarandi tákn eru notuð:

a = minnsta þvermál í mm.

b = mesta þvermál í mm.

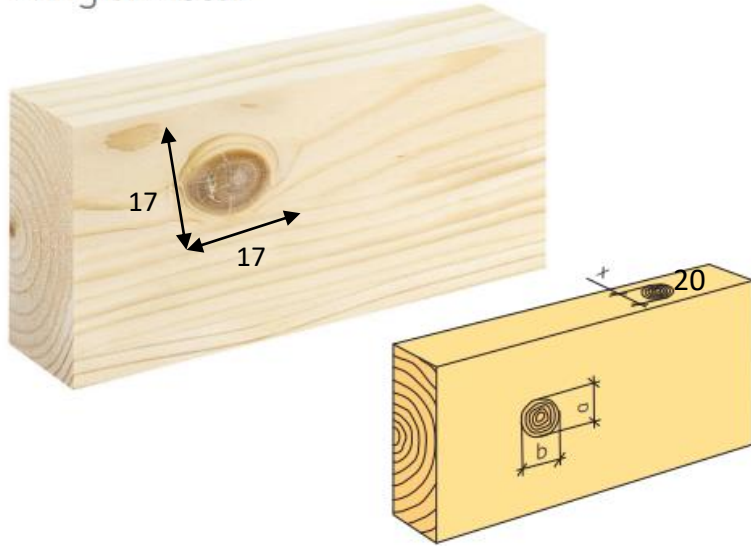
x = mál hornrétt í efnisstefnu í mm.

y = mál í lengdarstefnu efnisins í mm.

Kvistlögur flokkunartafla 1 bls. 33

Kringlukvistur

Skilgreining	Kröfur	Mælireglur
Að mestu leyti beint í gegnum kvistinn þar sem hlutföllin milli stærsta og minnsta þvermáls er í mesta lagi 1,5.	Breiðhlið: Hámarksstærð = (töflugildin) mm. Hámarksfjöldi á versta metra.	Breiðhlið: Meðaltal af minnsta og stærsta þvermáli $\bar{b} = (a + b) / 2$.
	Kantur: Hámarksstærð = (töflugildin) % af efnisþykkt. Hámarksfjöldi á versta metra.	Kantur: $\bar{b} = x$. x mælt hornrétt á lengdarstefnu.

Lifandi kvistur

Kringlukvistur í breiðhlið er breiðhliðarkvistur
 $\bar{b} = (17 + 17) / 2 = 17 \text{ mm}$

Kringlukvistur í kanti er kantkvistur
 $\bar{b} = x = 20 \text{ mm} = 40\%$

Út frá kantkvisti flokkast OS III

Út frá breiðhliðarkvisti flokkast OS III

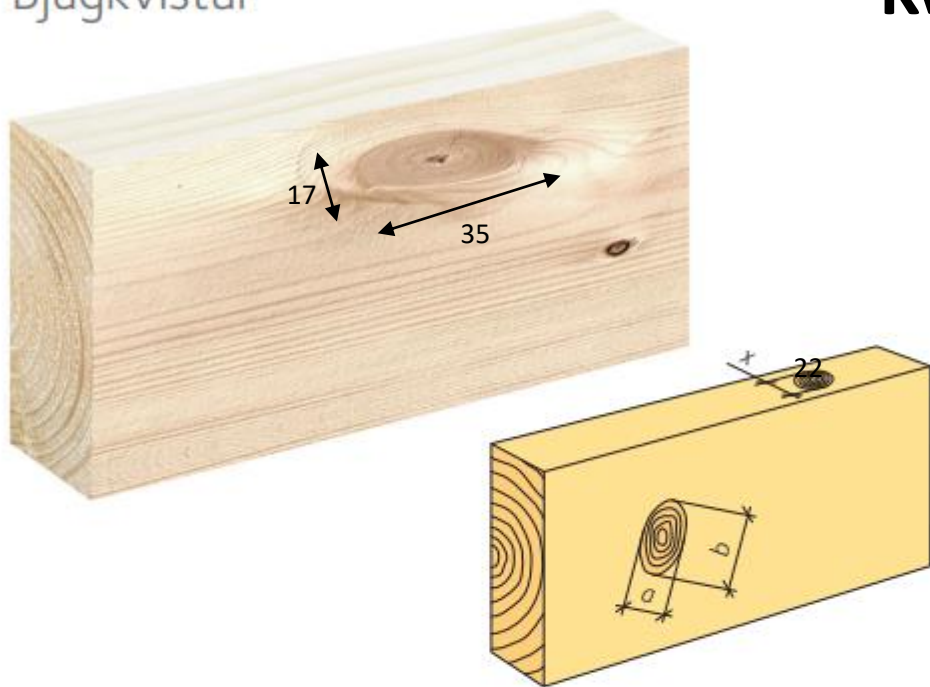
Niðurstaða:
Flokkur OS III

Flokkunartafla 1 - Heiti og einkenni kvista.

FLOKKUR YFIRBORÐSEFNIS		OS I		OS II			OS III		
Kvistgerð		Lifandi kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Barkar-kvistir
BREIÐHLIÐ	Fjöldi kvista á metra. Við hámarksstærð:	1	1	2	1	3	3	3	1
	KVISTSTÆRÐ (mm) Við þykkt ≤ 29 mm		Alls Fk			Alls Fk			
	Við breidd: – 115 mm	8	8	10	7	20	10	7	5
	116 – 150 mm	8	8	10	7	20	15	11	8
	151 – 200 mm	8	8	15	11	30	20	14	10
	201 – mm	8	8	15	11	30	25	18	13
	Við þykkt 30 – 39 mm								
	Við breidd: – 115 mm	8	8	10	7	20	15	11	8
	116 – 150 mm	8	8	15	11	30	17	14	10
	151 – 200 mm	8	8	15	11	30	25	18	13
	201 – mm	10	10	15	11	30	30	21	15
	Við þykkt 40 – 59 mm								
	Við breidd: – 115 mm	8	8	15	11	30	20	14	10
	116 – 150 mm	10	10	15	11	30	25	18	13
	151 – 200 mm	10	10	15	11	30	30	21	15
	201 – mm	10	10	20	14	40	35	25	18
KANTUR	Við þykkt ≥ 60 mm								
	Við breidd: – 115 mm	10	10	20	14	40	25	18	13
	116 – 150 mm	10	10	20	14	40	30	21	15
	151 – 200 mm	15	15	25	18	50	35	25	18
	201 – mm	15	15	25	18	50	40	28	20
	Fjöldi kvista á metra Við hámarksstærð:	0	0	1	1	2	1	1	1
	KVISTSTÆRÐ Hlutfall (%) af efnisþykkt								
	Við þykkt: 16 – 29 mm	0		40	28		50	35	25
KANTUR	30 – 100 mm	0		25	18		40	28	20
	Hlutfall (%) af stærð lifandi kvists				70			70	50

Kvistlögun flokkunartafla 1 bls. 34

Efnisstærð
50x150 mm

Lifandi kvistur

Bjúgkvistur í
breiðhlið er
breiðhliðarkvistur
 $p = (17 + 35) / 2 = 26 \text{ mm}$

Kringluvistur í kanti
er kantkvistur
 $p = x = 22 \text{ mm} = 40\%$

Út frá kantkvisti
flokkast OS II

Út frá
breiðhliðarkvisti
flokkast OS IV

Niðurstaða:
Flokkur OS IV

Flokkunartafla 1 - Heiti og einkenni kvista.

FLOKKUR YFIRBORÐSEFNIS	OS I		OS II		OS III					
Kvistgerð	Lifandi kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Barkar-kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir
Fjöldi kvista á metra. Við hámarksstærð:	1	1	2	1	3	3	3	1	5	4
KVISTSTÆRÐ (mm) Við þykkt ≤ 29 mm		Alls Fk			Alls Fk				Alls Fk	
Við breidd: - 115 mm	8	8	10	7	20	10	7	5	30	20
116 - 150 mm	8	8	10	7	20	15	11	8	45	25
151 - 200 mm	8	8	15	11	30	20	14	10	60	30
201 - mm	8	8	15	11	30	25	18	13	75	35
Við þykkt 30 - 39 mm										
Við breidd: - 115 mm	8	8	10	7	20	15	11	8	45	25
116 - 150 mm	8	8	15	11	30	20	14	10	60	26
151 - 200 mm	8	8	15	11	30	25	18	13	75	35
201 - mm	10	10	15	11	30	30	21	15	90	40
Við þykkt 40 - 59 mm										
Við breidd: - 115 mm	8	8	15	11	30	20	14	10	60	30
116 - 150 mm	10	10	15	11	30	25	18	13	75	35
151 - 200 mm	10	10	15	11	30	30	21	15	90	40
201 - mm	10	10	20	14	40	35	25	18	105	45
Við þykkt ≥ 60 mm										
Við breidd: - 115 mm	10	10	20	14	40	25	18	13	75	35
116 - 150 mm	10	10	20	14	40	30	21	15	90	40
151 - 200 mm	15	15	25	18	50	35	25	18	105	45
201 - mm	15	15	25	18	50	40	28	20	120	50
Fjöldi kvista á metra Við hámarksstærð:	0	0	1	1	2	1	1	1	3	2
KVISTSTÆRÐ Hlutfall (%) af efnisþykkt										
Við þykkt: 16 - 29 mm	0		40	28		50	35	25		85
30 - 100 mm	0		25	18		40	28	20		60
Hlutfall (%) af stærð lifandi kvists				70			70	50		

Skilgreining	Kröfur	Mælireglur
Að mestu leyti beint í gegnum kvistinn þar sem hlutföllin á milli stærsta og minnsta þvermáls er í mesta lagi 1,5 en mest 4.	Breiðhlið: Hámarksstærð = (töflugildin) mm. Hámarksfjöldi á versta metra.	Mælireglur Breiðhlið: Meðaltal af minnsta og stærsta þvermáli $p = (a + b) / 2$.
	Kantur: Hámarksstærð = (töflugildin) % af efnisþykkt. Hámarksfjöldi á versta metra.	Kantur: $p = x$. x mælt vinkilrétt á lengdarstefnu.

Kvistlögun flokkunartafla 1 bls. 35 - 36

Klofinn gegnumgangandi kantkvistur

Kvistgat, eftir kantkvist

Skýring	Krafa
Kvistgat eftir klofinn kvist sem nær yfir kantinn milli breiðhliða.	Ekki leyft í FLOKKI OS I – FLOKKS V.

Skilgreining	Kröfur
Klofinn gegnumgangandi kantkvistur sem nær yfir kantinn og sést í báðum breiðhliðum.	Ekki leyfður í FLOKKI OS I – FLOKKS OS IV.
	Ef kvisturinn er lifandi er hann leyfður í FLOKKI V, efnisþykkt 16 – 29 mm.
	Ef kvisturinn er lifandi eða þurr er hann leyfður í FLOKKI VI.

Kvistlögur flokkunartafla 1 bls. 37

FLOKKUR YFIRBORDSEFNIS		OS I		OS II			OS III				OS IV				V		
Kvistgerð		Lifandi kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Barkar-kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Barkar-kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Barkar-kvistir
BREIÐHLÍÐ	Fjöldi kvista á metra. Við hámarksstærð:	1	1	2	1	3	3	3	1	5	4	4	2	7	5	5	3
	KVISTSTÆRÐ (mm) Við þykkt ≤ 29 mm		Alls Fk			Alls Fk				Alls Fk				Alls Fk			
	Við breidd: – 115 mm	8	8	10	7	20	10	7	5	30	20	14	10	80	35	25	21
	116 – 150 mm	8	8	10	7	20	15	11	8	45	25	18	13	100	40	28	24
	151 – 200 mm	8	8	15	11	30	20	14	10	60	30	21	15	120	45	32	27
	201 – mm	8	8	15	11	30	25	18	13	75	35	25	18	140	50	35	30
	Við þykkt 30 – 39 mm																
	Við breidd: – 115 mm	8	8	10	7	20	15	11	8	45	26	18	13	100	40	28	24
	116 – 150 mm	8	8	15	11	30	20	14	10	60	30	21	15	120	45	32	27
	151 – 200 mm	8	8	15	11	30	25	18	13	75	35	25	18	140	50	35	30
	201 – mm	10	10	15	11	30	30	21	15	90	40	28	20	160	55	39	33
	Við þykkt 40 – 59 mm																
	Við breidd: – 115 mm	8	8	15	11	30	20	14	10	60	30	21	15	120	45	32	27
	116 – 150 mm	10	10	15	11	30	25	18	13	75	35	25	18	140	50	35	30
	151 – 200 mm	10	10	15	11	30	30	21	15	90	40	28	20	160	55	39	33
	201 – mm	10	10	20	14	40	35	25	18	105	45	32	23	180	60	42	36
	Við þykkt ≥ 60 mm																
Við breidd: – 115 mm	10	10	20	14	40	25	18	13	75	35	25	18	140	50	35	30	
116 – 150 mm	10	10	20	14	40	30	21	15	90	40	28	20	160	55	39	33	
151 – 200 mm	15	15	25	18	50	35	25	18	105	45	32	23	180	60	42	36	
201 – mm	15	15	25	18	50	40	28	20	120	50	35	25	200	65	46	39	
KANTUR	Fjöldi kvista á metra Við hámarksstærð:	0	0	1	1	2	1	1	1	3	2	2	1	4	3	3	2
	KVISTSTÆRÐ Hlutfall (%) af efnisþykkt																
	Við þykkt: 16 – 29 mm	0		40	28		50	35	25		85	60	43		100	70	60
	30 – 100 mm	0		25	18		40	28	20		60	42	30		85	60	51
	Hlutfall (%) af stærð lifandi kvists				70			70	50			70	50			70	60

Brúnarkvistur, ekki gegnumgangandi

Efnisstærð
50x150 mm

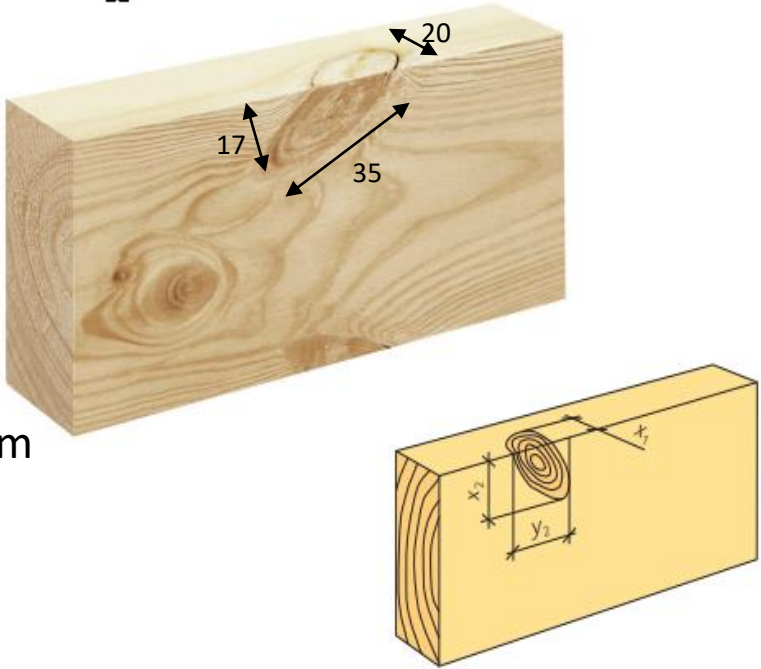
Lifandi kvistur

Bjúgkvistur í breiðhlið er breiðhliðakvistur
 $M = (17 + 35) / 2 = 26 \text{ mm}$

Bjúgkvistur í kanti er kantkvistur
 $p = x = 20 \text{ mm} = 40\%$

Út frá kantkvisti Flokkast OS III
Út frá breiðhliðarkvisti Flokkast OS IV =>

Niðurstaða:
Flokkur OS IV

Skýring	Kröfur	Mælireglur
Kvistur sem sést í brún á merghlið.	Breiðhlið: Hámarksstærð = (töflugildi) mm. Hámarksfjöldi á versta metra.	Breiðhlið: Meðalgildi af breidd og lengd $M = (x_2 + y_2) / 2$.
	Kantur: Hámarksstærð = (töflugildi) % af efnisþykkt. Hámarksfjöldi á versta metra.	Kantur: $p = x_1$. x_1 Mælt hornrétt í lengdarstefnu.

Kvistlögun flokkunartafla 1 bls. 38

FLOKKUR YFIRBORDSEFNIS		OS I		OS II		OS III				OS IV				V			
Kvistgerð		Lifandi kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Barkar- kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Barkar- kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Barkar- kvistir
BREIÐHLÍÐ	Fjöldi kvista á metra. Við hámarksstærð:	1	1	2	1	3	3	3	1	5	4	4	2	7	5	5	3
	KVISTSTÆRÐ (mm) Við þykkt ≤ 29 mm		Alls Fk			Alls Fk				Alls Fk				Alls Fk			
	Við breidd: – 115 mm	8	8	10	7	20	10	7	5	30	20	14	10	80	35	25	21
	116 – 150 mm	8	8	10	7	20	15	11	8	45	25	18	13	100	40	28	24
	151 – 200 mm	8	8	15	11	30	20	14	10	60	30	21	15	120	45	32	27
	201 – mm	8	8	15	11	30	25	18	13	75	35	25	18	140	50	35	30
	Við þykkt 30 – 39 mm																
	Við breidd: – 115 mm	8	8	10	7	20	15	11	8	45	25	18	13	100	40	28	24
	116 – 150 mm	8	8	15	11	30	20	14	10	60	30	21	15	120	45	32	27
	151 – 200 mm	8	8	15	11	30	25	18	13	75	35	25	18	140	50	35	30
	201 – mm	10	10	15	11	30	30	21	15	90	40	28	20	160	55	39	33
	Við þykkt 40 – 59 mm																
	Við breidd: – 115 mm	8	8	15	11	30	20	14	10	60	30	21	15	120	45	32	27
	116 – 150 mm	10	10	15	11	30	25	18	13	75	35	25	18	140	50	35	30
	151 – 200 mm	10	10	15	11	30	30	21	15	90	40	28	20	160	55	39	33
	201 – mm	10	10	20	14	40	35	25	18	105	45	32	23	180	60	42	36
	Við þykkt ≥ 60 mm																
	Við breidd: – 115 mm	10	10	20	14	40	25	18	13	75	35	25	18	140	50	35	30
	116 – 150 mm	10	10	20	14	40	30	21	15	90	40	28	20	160	55	39	33
	151 – 200 mm	15	15	25	18	50	35	25	18	105	45	32	23	180	60	42	36
201 – mm	15	15	25	18	50	40	28	20	120	50	35	25	200	65	46	39	
KANTUR	Fjöldi kvista á metra Við hámarksstærð:	0	0	1	1	2	1	1	1	3	2	2	1	4	3	3	2
	KVISTSTÆRÐ Hlutfall (%) af efnisþykkt																
	Við þykkt: 16 – 29 mm	0		40	28		50	35	25		85	60	43		100	70	60
	30 – 100 mm	0		25	18		40	28	20		60	42	30		85	60	51
	Hlutfall (%) af stærð lifandi kvists				70			70	50			70	50			70	60

Efnisstærð
50x150 mm

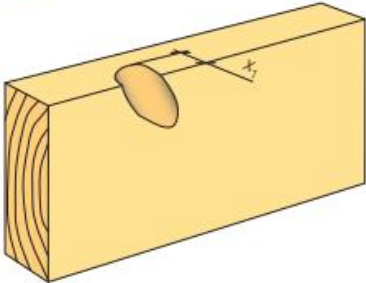
Horfin
brúnarkvistur,
ekki
gegnumgangandi
= kantkvistur

$p=x=20\text{mm} = 40\%$

Út frá kantkvisti
Flokkast OS III

Niðurstaða:
Flokkur OS III

Horfinn brúnarkvistur, ekki gegnumgangandi

Skýring	Kröfur	Mælireglur
Kvistur sem er í brún merghliðar.	Skilgreindur samkvæmt sérstakri reglu fyrir stuttan vankant, sjá athugasemd í flokkunartöflu 3, blaðsíðu 72. Ef stærsta þvermál kants, þ er jafnt og helmingur kantbreiddar má brottfallinn hornkvistur ekki vera í FLOKKI OS IV – FLOKKI VI.	Breiðhlið: Mælist ekki. Kantur: $p = x/1 \dots$, mælt hornrétt í lengdarstefnu.

Kvistlögur flokkunartafla 1 bls. 39

FLOKKUR YFIRBORDSEFNIS	OS I		OS II		OS III		OS IV		OS V		OS VI		OS VII		OS VIII	
	Lifandi kvistur	Hám. fjöldi	Lifandi kvistur	Dauðir kvistur	Hám. fjöldi	Lifandi kvistur	Dauðir kvistur	Barkar-kvistur	Hám. fjöldi	Lifandi kvistur	Dauðir kvistur	Barkar-kvistur	Hám. fjöldi	Lifandi kvistur	Dauðir kvistur	Barkar-kvistur
Fjöldi kvista á metra. Við hámarksstærð:	1	1	2	1	3	3	3	1	5	4	4	2	7	5	5	3
KVISTSTÆRÐ (mm) Við þykkt ≤ 29 mm		Alls Fk			Alls Fk				Alls Fk				Alls Fk			
Við breidd: – 115 mm	8	8	10	7	20	10	7	5	30	20	14	10	80	35	25	21
116 – 150 mm	8	8	10	7	20	15	11	8	45	25	18	13	100	40	28	24
151 – 200 mm	8	8	15	11	30	20	14	10	60	30	21	15	120	45	32	27
201 – mm	8	8	15	11	30	25	18	13	75	35	25	18	140	50	35	30
Við þykkt 30 – 39 mm																
Við breidd: – 115 mm	8	8	10	7	20	17	11	8	45	25	18	13	100	40	28	24
116 – 150 mm	8	8	15	11	30	20	14	10	60	30	21	15	120	45	32	27
151 – 200 mm	8	8	15	11	30	25	18	13	75	35	25	18	140	50	35	30
201 – mm	10	10	15	11	30	30	21	15	90	40	28	20	160	55	39	33
Við þykkt 40 – 59 mm																
Við breidd: – 115 mm	8	8	15	11	30	20	14	10	60	30	21	15	120	45	32	27
116 – 150 mm	10	10	15	11	30	25	18	13	75	35	25	18	140	50	35	30
151 – 200 mm	10	10	15	11	30	30	21	15	90	40	28	20	160	55	39	33
201 – mm	10	10	20	14	40	35	25	18	105	45	32	23	180	60	42	36
Við þykkt ≥ 60 mm																
Við breidd: – 115 mm	10	10	20	14	40	25	18	13	75	35	25	18	140	50	35	30
116 – 150 mm	10	10	20	14	40	30	21	15	90	40	28	20	160	55	39	33
151 – 200 mm	15	15	25	18	50	35	25	18	105	45	32	23	180	60	42	36
201 – mm	15	15	25	18	50	40	28	20	120	50	35	25	200	65	46	39
Fjöldi kvista á metra Við hámarksstærð:	0	0	1	1	2	1	1	1	3	2	2	1	4	3	3	2
KVISTSTÆRÐ Hlutfall (%) af efnisþykkt																
Við þykkt: 16 – 29 mm	0		40	28		50	35	25		85	60	43		100	70	60
30 – 100 mm	0		25	18		40	28	20		60	42	30		85	60	51
Hlutfall (%) af stærð lifandi kvists				70			70	50			70	50			70	60

Efnisstærð
50x150 mm

Brúnarkvistur,
gegnumgangandi
= kantkvistur og
breiðhliðarkvistur

$M = (10 + 25) / 2 = 17 \text{ mm}$

Breiðhliðarkvistur

$p = x = 20 \text{ mm} = 40\%$

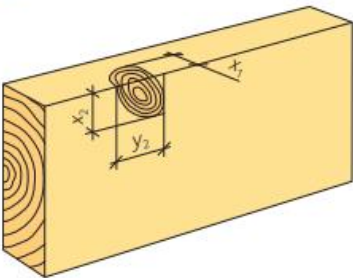
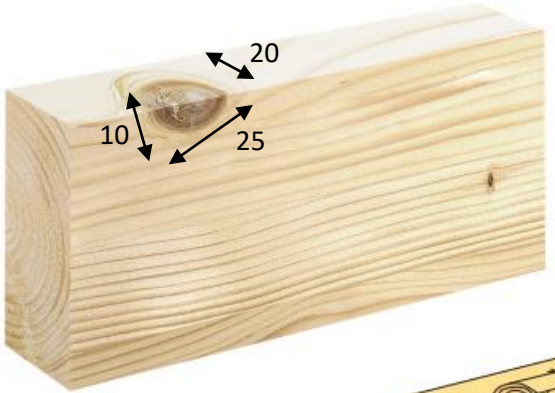
Kantkvistur

Út frá kantkvisti
Flokkast OS III

Út frá
breiðhliðarkvisti
Flokkast OS III

Niðurstaða:
Flokkur OS III

Brúnarkvistur, gegnumgangandi

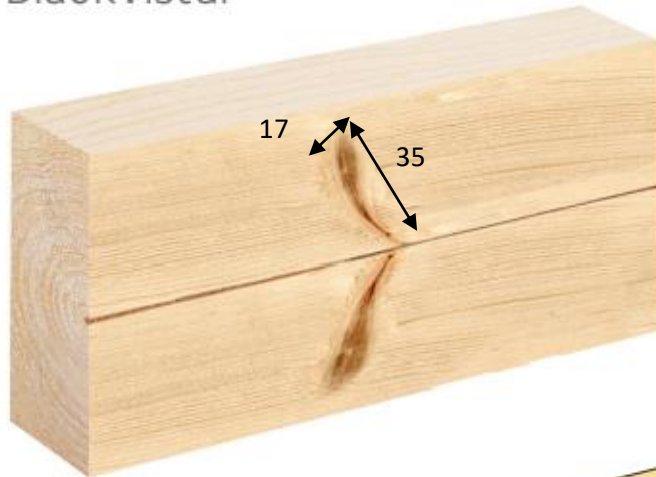

Skýring	Kröfur	Mælireglur
Kvistur í brún á rysjuhlið.	Breiðhlið: Hámarksstærð= (töflugildi) mm. Hámarksfjöldi á versta metra.	Breiðhlið: Meðalgildi af breidd og lengd $M = (x_1 + y_2) / 2$.
	Kantur: Hámarksstærð= (töflugildi) % af efnisþykkt. Hámarks fjöldi á versta metra.	Kantur: $p = x_1$. x_1 mælt hornrétt í lengdarstefnu.

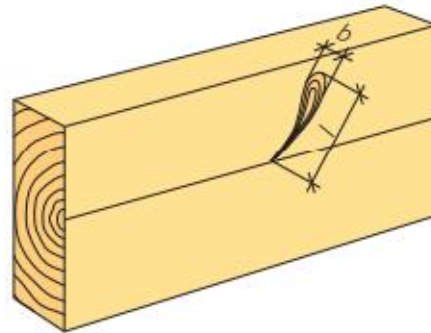

Kvistlögun flokkunartafla 1 bls. 40

Blaðkvistur

22

Skýring	Krafa	Mæliregla
Kvistur sagaður í sundur í lengdarstefnu í merghlið þannig að hlutfall milli stærsta og minnsta þversniðs er stærra en 4 og nær ekki út í brún.	Breiðhlið: Hámarksstærð= (töflugildi) mm. Hámarksfjöldi á versta metra.	$p = (l + b) / 6$. b mælt í miðju.

Lifandi kvistur

Blaðkvistur í merghlið er breiðhliðarkvistur

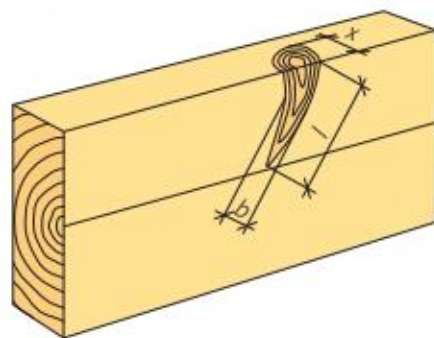
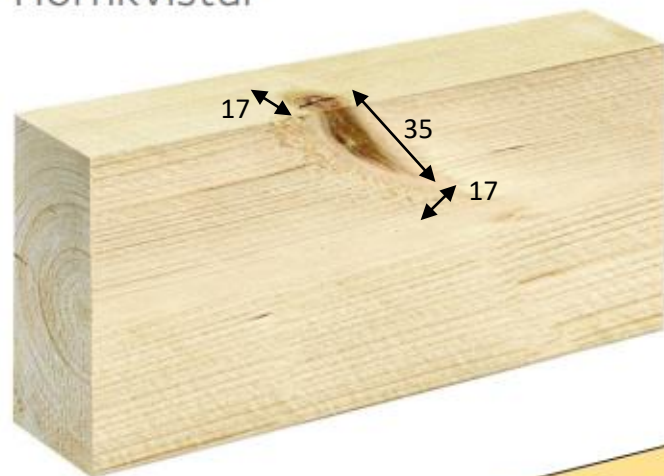
Breiðhliðarkvistur
 $p = (17 + 73) / 6 = 15 \text{ mm}$

Út frá breiðhliðarkvisti
 Flokkast OS II

Niðurstaða:
 Flokkur OS II

Flokkunartafla 1 - Heiti og einkenni kvista.

FLOKKUR YFIRBORDSEFNIS		OS I		OS II		OS III				
Kvistgerð	Lifandi kvistur	Hám. fjöldi	Lifandi kvistur	Dauðir kvistur	Hám. fjöldi	Lifandi kvistur	Dauðir kvistur	Barkar-kvistur	Hám. fjöldi	Lifandi kvistur
Fjöldi kvista á metra. Við hámarksstærð:	1	1	2	1	3	3	3	1	5	4
KVISTSTÆRÐ (mm) Við þykkt ≤ 29 mm		Alls Fk			Alls Fk				Alls Fk	
Við breidd: - 115 mm	8	8	10	7	20	10	7	5	30	20
116 - 150 mm	8	8	10	7	20	15	11	8	45	25
151 - 200 mm	8	8	15	11	30	20	14	10	60	30
201 - mm	8	8	15	11	30	25	18	13	75	35
Við þykkt 30 - 39 mm										
Við breidd: - 115 mm	8	8	10	7	20	15	11	8	45	25
116 - 150 mm	8	8	15	11	30	20	14	10	60	30
151 - 200 mm	8	8	15	11	30	25	18	13	75	35
201 - mm	10	10	15	11	30	30	21	15	90	40
Við þykkt 40 - 59 mm										
Við breidd: - 115 mm	8	8	15	11	30	20	14	10	60	30
116 - 150 mm	10	10	15	11	30	25	18	13	75	35
151 - 200 mm	10	10	15	11	30	30	21	15	90	40
201 - mm	10	10	20	14	40	35	25	18	105	45
Við þykkt ≥ 60 mm										
Við breidd: - 115 mm	10	10	20	14	40	25	18	13	75	35
116 - 150 mm	10	10	20	14	40	30	21	15	90	40
151 - 200 mm	15	15	25	18	50	35	25	18	105	45
201 - mm	15	15	25	18	50	40	28	20	120	50
Fjöldi kvista á metra Við hámarksstærð:	0	0	1	1	2	1	1	1	3	2
KVISTSTÆRÐ Hlutfall (%) af efnisþykkt										
Við þykkt: 16 - 29 mm	0		40	28		50	35	25		85
30 - 100 mm	0		25	18		40	28	20		60
Hlutfall (%) af stærð lifandi kvists				70			70	50		

Skýring	Kröfur	Mælireglur
Kvistur sagaður sundur í lengdarstefnu í merghlið Kvisturinn nær yfir brún og að hluta inn í kant.	Breiðhlið: Hámarksstærð= (töflugildi) mm. Hámarksfjöldi á versta metra.	Breiðhlið: $b = (l + b) / 3$. mælt á miðju.
	Kantur: Hámarksstærð= (töflugildi) % af efnisþykkt. Hámarksfjöldi á versta metra.	Kantur: $b = x$. x er mælt hornrétt í lengdarstefnu.

Kvistlögun flokkunartafla 1 bls. 41

Lifandi kvistur

Hornkvistur í breiðhlið er
breiðhliðakvistur
 $b = (17 + 73) / 3 = 30 \text{ mm}$

Hornkvistur í kanti er
kantkvistur
 $b = x = 17 \text{ mm} = 34\%$

Út frá kantkvisti flokkast OS III

Út frá breiðhliðarkvisti Flokkast OS IV

**Niðurstaða:
Flokkur OS IV**

Flokkunartafla 1 - Heiti og einkenni kvista.

FLOKKUR YFIRBORDSEFNIS		OS I		OS II		OS III				
Kvistgerð	Lifandi kvistur	Hám. fjöldi	Lifandi kvistur	Dauðir kvistur	Hám. fjöldi	Lifandi kvistur	Dauðir kvistur	Barkar-kvistur	Hám. fjöldi	Lifandi kvistur
Fjöldi kvista á metra. Við hámarksstærð:	1	1	2	1	3	3	3	1	5	4
KVISTSTÆRÐ (mm) Við þykkt ≤ 29 mm		Alls Fk			Alls Fk				Alls Fk	
Við breidd: – 115 mm	8	8	10	7	20	10	7	5	30	20
116 – 150 mm	8	8	10	7	20	15	11	8	45	25
151 – 200 mm	8	8	15	11	30	20	14	10	60	30
201 – mm	8	8	15	11	30	25	18	13	75	35
Við þykkt 30 – 39 mm										
Við breidd: – 115 mm	8	8	10	7	20	15	11	8	45	25
116 – 150 mm	8	8	15	11	30	20	14	10	60	30
151 – 200 mm	8	8	15	11	30	25	18	13	75	35
201 – mm	10	10	15	11	30	30	21	15	90	40
Við þykkt 40 – 59 mm										
Við breidd: – 115 mm	8	8	15	11	30	20	14	10	60	30
116 – 150 mm	10	10	15	11	30	25	18	13	75	35
151 – 200 mm	10	10	15	11	30	30	21	15	90	40
201 – mm	10	10	20	14	40	35	25	18	105	45
Við þykkt ≥ 60 mm										
Við breidd: – 115 mm	10	10	20	14	40	25	18	13	75	35
116 – 150 mm	10	10	20	14	40	30	21	15	90	40
151 – 200 mm	15	15	25	18	50	35	25	18	105	45
201 – mm	15	15	25	18	50	40	28	20	120	50
Fjöldi kvista á metra Við hámarksstærð:	0	0	1	1	2	1	1	1	3	2
KVISTSTÆRÐ Hlutfall (%) af efnisþykkt										
Við þykkt: 16 – 29 mm	0		40	28		50	35	25		85
30 – 100 mm	0		25	18		34	28	20		60
Hlutfall (%) af stærð lifandi kvists				70			70	50		

Flokkunartafla 1 – Heiti og einkenni kvista.

FLOKKUR YFIRBORÐSEFNIS		OS I		OS II		OS III				OS IV				V					VI					
Kvistgerð		Lifandi kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Barkar-kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Barkar-kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Barkar-kvistir	Fúinir kvistir	Hám. fjöldi	Lifandi kvistir	Dauðir kvistir	Barkar-kvistir	Fúinir kvistir	Hám. fjöldi
BREIÐHLIÐ	Fjöldi kvista á metra. Við hámarksstærð:	1	1	2	1	3	3	3	1	5	4	4	2	7	5	5	3	3	11	–	–	–	–	Ótakm.
	KVISTSTÆRÐ (mm) Við þykkt ≤ 29 mm		Alls Fk			Alls Fk				Alls Fk				Alls Fk					Alls Fk					Alls Ótakm.
	Við breidd: – 115 mm	8	8	10	7	20	10	7	5	30	20	14	10	80	35	25	21	18	175	55	55	55	55	–
	116 – 150 mm	8	8	10	7	20	15	11	8	45	25	18	13	100	40	28	24	20	200	60	60	60	60	–
	151 – 200 mm	8	8	15	11	30	20	14	10	60	30	21	15	120	45	32	27	23	225	65	65	65	65	–
	201 – mm	8	8	15	11	30	25	18	13	75	35	25	18	140	50	35	30	25	250	70	70	70	70	–
	Við þykkt 30 – 39 mm																							
	Við breidd: – 115 mm	8	8	10	7	20	15	11	8	45	25	18	13	100	40	28	24	20	200	60	60	60	60	–
	116 – 150 mm	8	8	15	11	30	20	14	10	60	30	21	15	120	45	32	27	23	225	65	65	65	65	–
	151 – 200 mm	8	8	15	11	30	25	18	13	75	35	25	18	140	50	35	30	25	250	70	70	70	70	–
	201 – mm	10	10	15	11	30	30	21	15	90	40	28	20	160	55	39	33	28	275	75	75	75	75	–
	Við þykkt 40 – 59 mm																							
	Við breidd: – 115 mm	8	8	15	11	30	20	14	10	60	30	21	15	120	45	32	27	23	225	65	65	65	65	–
	116 – 150 mm	10	10	15	11	30	25	18	13	75	35	25	18	140	50	35	30	25	250	70	70	70	70	–
	151 – 200 mm	10	10	15	11	30	30	21	15	90	40	28	20	160	55	39	33	28	275	75	75	75	75	–
	201 – mm	10	10	20	14	40	35	25	18	105	45	32	23	180	60	42	36	30	300	80	80	80	80	–
	Við þykkt ≥ 60 mm																							
	Við breidd: – 115 mm	10	10	20	14	40	25	18	13	75	35	25	18	140	50	35	30	25	250	70	70	70	70	–
	116 – 150 mm	10	10	20	14	40	30	21	15	90	40	28	20	160	55	39	33	28	275	75	75	75	75	–
	151 – 200 mm	15	15	25	18	50	35	25	18	105	45	32	23	180	60	42	36	30	300	80	80	80	80	–
	201 – mm	15	15	25	18	50	40	28	20	120	50	35	25	200	65	46	39	33	325	85	85	85	85	–
KANTUR	Fjöldi kvista á metra Við hámarksstærð:	0	0	1	1	2	1	1	1	3	2	2	1	4	3	3	2	2	6	–	–	–	–	Ótakm.
	KVISTSTÆRÐ Hlutfall (%) af efnisþykkt																							
	Við þykkt: 16 – 29 mm	0		40	28		50	35	25		85	60	43		100	70	60	50		100	100	100	100	
	30 – 100 mm	0		25	18		40	28	20		60	42	30		85	60	51	43		100	100	100	100	
	Hlutfall (%) af stærð lifandi kvists				70			70	50			70	50			70	60	50			100	100	100	

Áfangi 3

Flokkunartafla 1

Krossapróf

Viðskiptaflokkun - Flokkunartöflur

Áfangi 4

Flokkunartafla 2

Önnur einkenni

Ásókn sveppa, skordýra og örvera

**Til að halda áfram þarf að leysa
krossapróf úr hverjum kafla**

Flokkunartafla 2

bls. 42

Önnur einkenni

Nokkur lífræn einkenni trjáa sem hafa mikil áhrif á viðargæði.

- Barkarvasi
- Yfirvöxtur
- Trjákvöðuvasi
- Trjákvöðuviður
- Viðbragðsviður (Þrýstiviður)
- Sveipvöxtur
- Trefjaskekkja
- Toppbrot
- Mergur

Athugasemdir Trjákvöða (harpix)

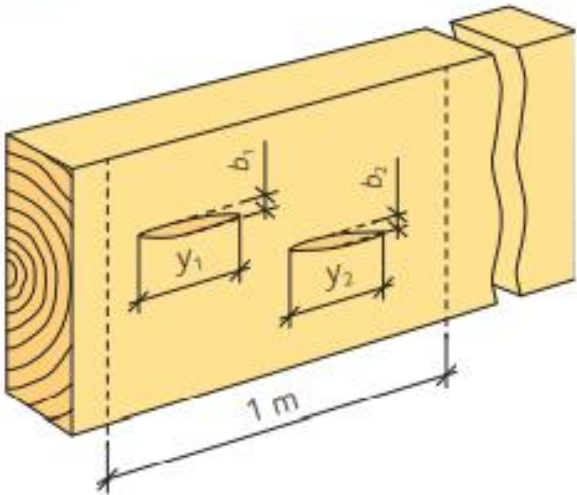
Skýring

Hlutverk trjákvöðu (harpix) er að verja tréð fyrir skaða af völdum til dæmis örvera eða annarra skemmda sem geta valdið útpornun. Trjákvöða er undir þrýstingi í viðaræðum trésins og lekur út ef viðurinn verður fyrir skemmdum.

Flokkunartafli 2 bls. 43

Flokkunartafli 2 - Önnur einkenni

Einkenni	TIMBURFLOKKAR					
Leyft hámark	OS I	OS II	OS III	OS IV	V	VI
Barkarvasi og yfirvöxtur (annað hvort)						
Fjöldi á versta metra (stk)	0	0	0	1	1	1
Einstakt einkenni, lengd (mm)	0	0	0	100	200	300
Einstakt einkenni breidd (mm)	0	0	0	10	15	30

Hámarkslengd og breidd og fjöldi á versta metranum.
Y = y1= 50mm Y2= 40mm = 90 mm → Flokkur VII
Hámarksbreidd mm. Mesta breidd = 12mm → Flokkur V

Skýringar	Krafa	Mæliregla
Börkur sem er alveg eða að hluta til innvaxinn í viðinn.	Hámarkslengd og fjöldi á versta metra. Hámarksbreidd = (töflugildi) mm.	Lengdin Y í lengdarstefnu. Y = y1+...+yn. Mesta breidd, b.

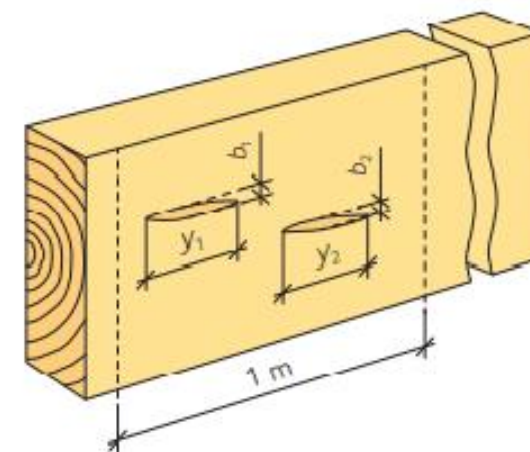
Flokkunartafla 2 bls. 44

Yfirvöxtur

Flokkunartafla 2 - Önnur einkenni

Einkenni	TIMBURFLOKKAR					
Leyft hámark	OS I	OS II	OS III	OS IV	V	VI
Barkarvasi og yfirvöxtur (annað hvort)						
Fjöldi á versta metra (stk)	0	0	0	1	1	1
Einstakt einkenni, lengd (mm)	0	0	0	100	200	300
Einstakt einkenni breidd (mm)	0	0	0	10	15	30

Hámarkslengd og fjöldi á versta metranum.

$Y = y_1 = 50\text{mm}$ $Y_2 = 40\text{mm} = 90\text{ mm} \rightarrow$ Flokkur VII

Hámarksbreidd mm. Mesta breidd = 12 $\rightarrow$ Flokkur V

Skýring	Krafa	Mæliregla
Skemmd í trénu þegar það er í vexti og hefur lokast af inni í stofninum.	Hámarkslengd og hámarksfjöldi á versta metra. Hámarksbreidd = (tölugildi) mm.	Lengdin Y í lengdarstefnu. $Y = y_1 + y_2n$ Mesta breidd, b.

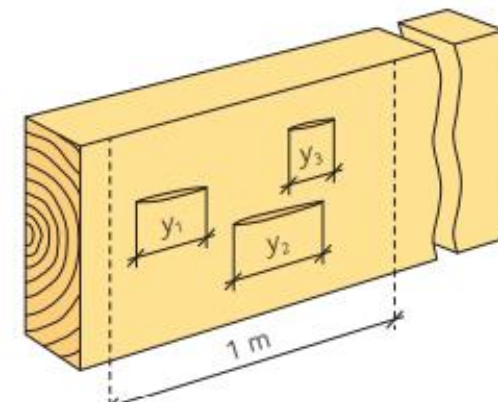
Flokkunartafla 2 bls. 45

Trjákvöðuvasi

Flokkunartafla 2 - Önnur einkenni

Einkenni	TIMBURFLOKKAR					
Leyft hámark	OS I	OS II	OS III	OS IV	V	VI
Trjákvöðuvasi						
Fjöldi á versta metra (st)	0	1	1	2	2	2
Einstakur trjákvöðuvasi, lengd (mm)	0	20	40	50	100	150

Hámarkslengd og fjöldi á versta metranum.

$Y = y_1 + y_2 + y_3 = 30\text{mm} + 40\text{mm} + 50\text{mm} = 120\text{mm} \rightarrow$ Flokkur VII

Skýring	Krafa	Mæliregla
Linsulöguð hola í viðnum full af trjákvöðu. Trjákvöðan getur einnig verið horfin. Lögur holunnar ræðst af því hvernig hún er söguð. Hún getur verið breidd og grunn, ílöng og/eða hringlaga.	Hámarks samantöglengd og hámarksfjöldi á versta metra.	Lengdin Y í lengdarstefnu. $Y = y_1 + y_2 + \dots + y_n$. Mesta breidd, b.

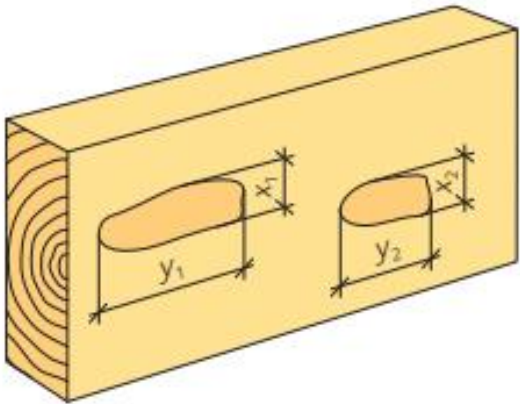
Flokkunartafla 2 bls. 46

Trjákvøðuviður

Flokkunartafla 2 - Önnur einkenni

Einkenni	TIMBURFLOKKAR					
Leyft hámark	OS I	OS II	OS III	OS IV	V	VI
Trjákvøðuviður						
Hlutfall (%) af yfirborði	0	0	0	5	30	50

Dæmi: breidd á efni 150 mm lengd 3000 = 450.000
 $A = (x1 \times y1) 100 \times 30 + (x2 \times y2) 100 \times 150 = 18000 = 4\%$
Niðurstaða: Flokkur OS IV

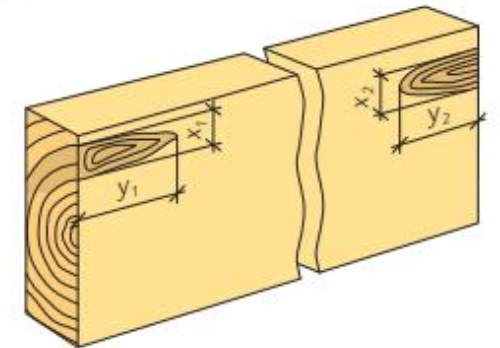
Skýring	Krafa	Mæliregla
Viður sem er mettaður af trjákvøðu. Oftast dekkri en venjulegur umliggjandi viður. Trjákvøðuviður myndast út frá trjákvøðurásunum.	Samanlagt hámarks-hlutfall (%) af trjákvøðusvæði á yfirborði viðarins.	Samanlagt svæði A á yfirborði viðarins. $A = x1 \ y1 + \dots xn*yn.$

Flokkunartafla 2 bls. 47

Flokkunartafla 2 - Önnur einkenni

Einkenni	TIMBURFLOKKAR					
Leyft hámark	OS I	OS II	OS III	OS IV	V	VI
Viðbragðsviður (þrýstiviður) og sveip-vöxtur (hvort sem er)						
Hlutfall (%) af yfirborði	0	0	0	10	20	50

Viðbragðsviður (þrýstiviður)

Dæmi: breidd á efni 150 mm lengd 3000 = 450.000

$A = (x1 \times y1) 100 \times 30 + (x2 \times y2) 100 \times 150 = 18000 = 4\%$

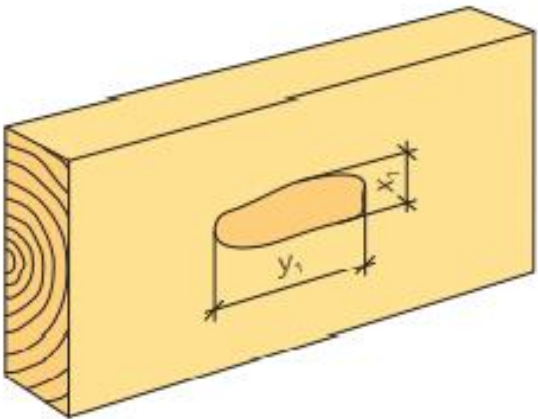
Niðurstaða: Flokkur OS IV

Skýring	Krafa	Mæliregla
Viður með sérstök óeðlileg, lífræn einkenni sem helst koma fram í kræklóttum eða bognum trjám og greinum. Helsta einkennið er að við rakabreytingu eiga sér stað miklar hreyfingar í viðarstefnuna.	Samanlagt hámarks-hlutfall (%) af svæði efnis á hliðinni.	Samanlagt svæði A á hlið $A = x1 \times y1 + \dots + xn \times yn$

Flokkunartafla 2 bls. 48

Flokkunartafla 2 - Önnur einkenni

Einkenni	TIMBURFLOKKAR					
Leyft hámark	OS I	OS II	OS III	OS IV	V	VI
Viðbragðsviður (þrýstiviður) og sveipvöxtur (hvort sem er)						
Hlutfall (%) af yfirborði	0	0	0	10	20	50

Dæmi: breidd á efni 150 mm lengd 3000 = 450.000
A = (x1 X y1) 100x30 + (x2 X y2) 100x150 = 18000 = 4%
Niðurstaða: Flokkur OS IV

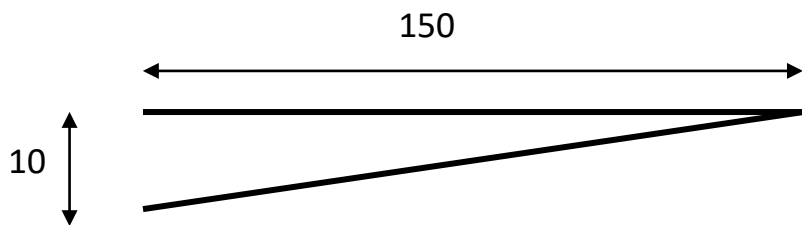
Skýring	Krafa	Mæliregla
Viðartrefjar sem vaxa á óreglulegan hátt í viðnum.	Samanlagt hámarks-hlutfall (%) af svæði efnis á hliðinni.	Samanlagt svæði A á hlið A = x1*y1 + +xn*yn.

Flokkunartafla 2 bls. 49

Flokkunartafla 2 - Önnur einkenni

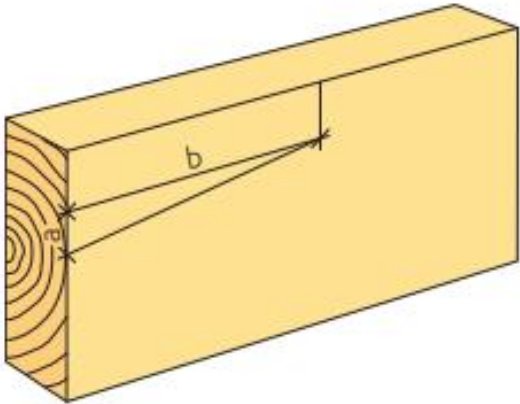
Einkenni	TIMBURFLOKKAR					
Leyft hámark	OS I	OS II	OS III	OS IV	V	VI
Trefjaskekkja og trefjasprungur						
Stærð á frávik (a:b)	1:15	1:15	1:12	1:10	1:7	1:2

1:15
Flokkur OS I – OS II

timbur.is

Trefjaskekkja

Skýring	Krafa	Mæliregla
Trefjaskekkja er stefnan á viðartrefjum sem fylgir ekki lengdarstefnu viðarins. Þetta á ekki við um trefjaskekkju við kvisti eða aðra viðargalla.	Leyfð frávik (a:b).	Mæld frávikin a frá mældri lengd sem er b.

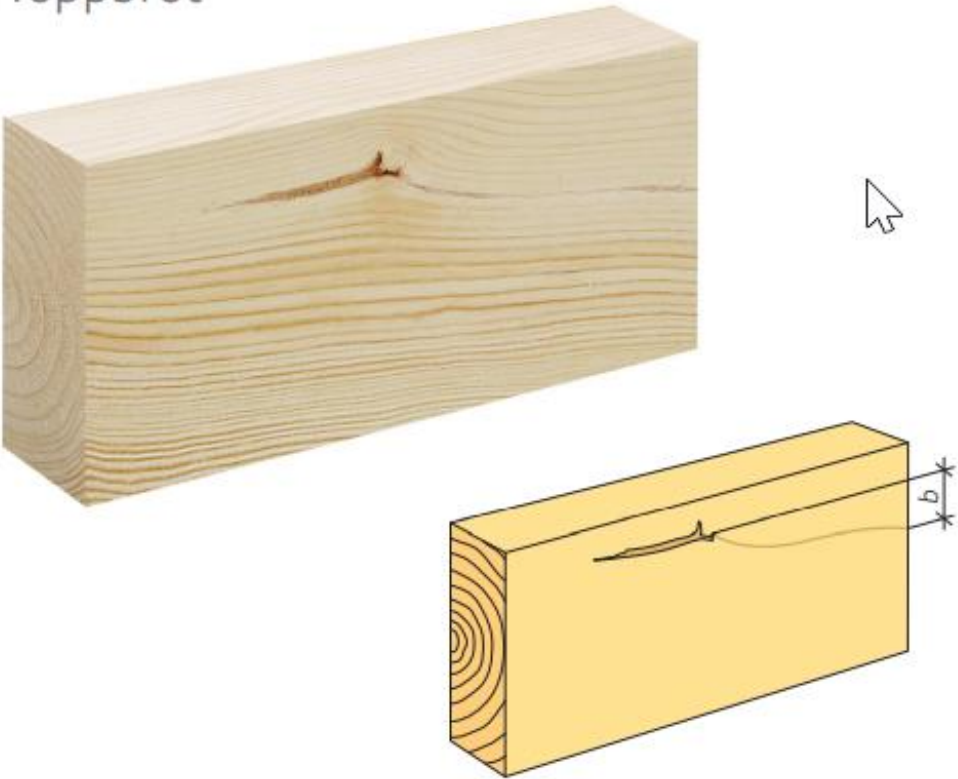
Flokkunartafla 2 bls. 50

Flokkunartafla 2 - Önnur einkenni

Einkenni	TIMBURFLOKKAR					
Leyft hámark	OS I	OS II	OS III	OS IV	V	VI
Toppbrot						
Hlutfall (%) af breidd hliðar	0	0	0	10	30	50

Dæmi: Efnisbreidd 200 mm
b = 100 mm = 50%. Niðurstaða: Flokkur VI

Toppbrot

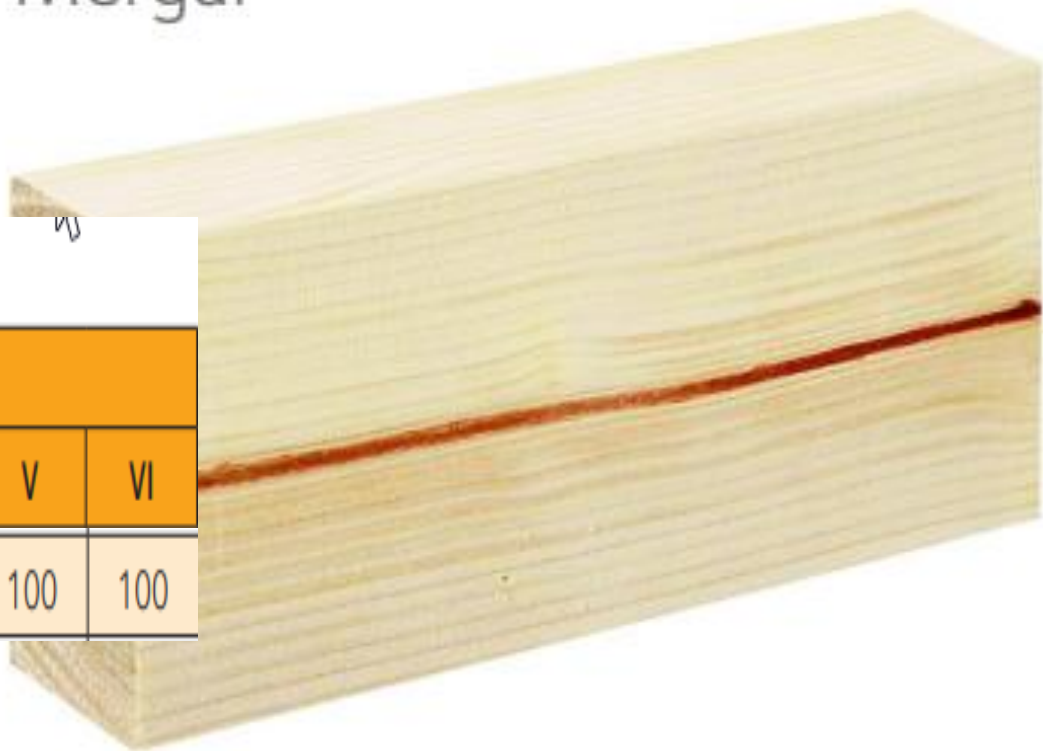
Skýring	Krafa	Mæliregla
Breyting á trefjastefnu þegar toppurinn hefur brotnað og hliðarvöxtur hefur tekið við hlutverki topps og skemmdin lokast af inni í viðnum. Sögunin á bolnum ræður því hvernig toppbrotið lítur út í sagaða efninu og líka hversu djúpt það nær og hversu gróf trefjastefnan er. Kemur oftast fram sem fúi eða sveipir.	Hámarkshlutfall (%) af breiðhlið b.	Hlutfall (%) af breiðhlið b.

Flokkunartafla 2 bls. 51

Mergur

Flokkunartafla 2 - Önnur einkenni

Einkenni	TIMBURFLOKKAR					
Leyft hámark	OS I	OS II	OS III	OS IV	V	VI
Mergur, hlutfall (%) af efnislengd	100	100	100	100	100	100

Skýring	Krafa
Fyrsti áhringur sem er mjúkur viður. Dökkur litur.	Leyft alla efnislengdina.

Ásókn sveppa, skordýra og örvera

Gildir um ásókn sveppa, örvera og skordýra.

- Fúi, fastur
- Fúi, mjúkur
- Grágeit djúp
- Grámi á yfirborði og/eða mygla
- Skordýraskemmd

Athugasemd Fúi

Skýring

Niðurbrot viðar af völdum sveppa eða annarra örvera kemur fram í honum sem mýking sem fylgir minnkun á styrk og rúmþyngd. Einnig veldur þetta ferli oft breytingu á lit og uppbyggingu.

Athugasemd Grágeit

Skýring

Mislitun vegna sveppa í viðnum frá ljósbláum yfir í svart, venjulega í rysjuvið.

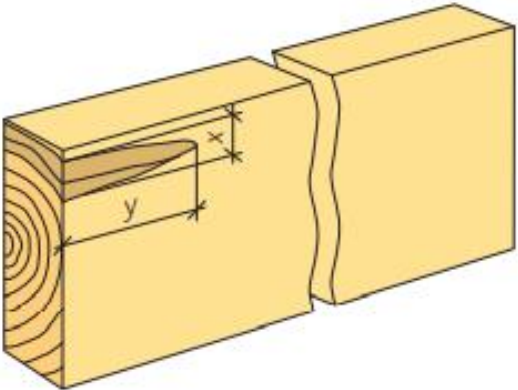

Flokkunartafla 2 bls. 53

Flokkunartafla 2 - Önnur einkenni

Einkenni	TIMBURFLOKKAR					
Leyft hámark	OS I	OS II	OS III	OS IV	V	VI
Fúi, fastur, grámi og mygla						
Hlutfall (%) af yfirborði efnisins, djúp grágeit	0	0	0	0	5	30
Hlutfall (%) af yfirborði efnisins, yfirborðs grámi	0	0	0	0	5	30

Fúi, fastur

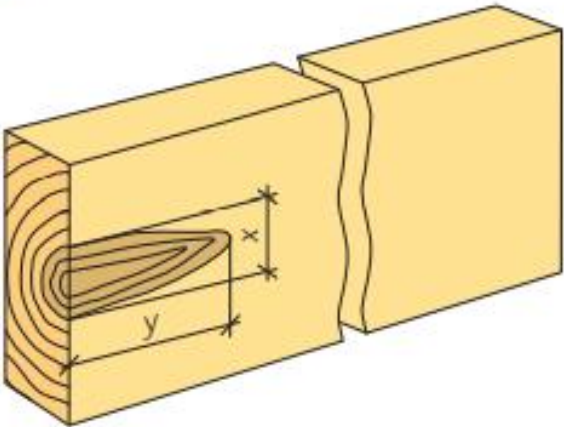
Skýring	Krafa	Mæliregla
Fúi á byrjunarstigi sem einkennist af mislituðum rákum og blettum (oft við kvisti) í viðnum. Styrkur efnisins og burður er að mestu leyti óbreyttur.	Heildarhlutfall (%) af yfirborði efnisins.	Samanlagður flötur A á hliðinni. $A = x_1 \cdot y_1 + \dots + x_n \cdot y_n$

Flokkunartafla 2 bls. 54

Flokkunartafla 2 - Önnur einkenni

Einkenni	TIMBURFLOKKAR					
Leyft hámark	OS I	OS II	OS III	OS IV	V	VI
Fúi, mjúkur	0	0	0	0	0	0

Fúi, mjúkur

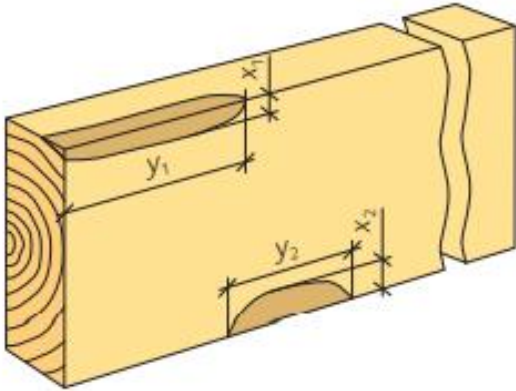
Skýring	Krafa
Fúasveppur hefur skotið rötum í viðinn og þéttleikinn hefur breyst. Við þrýsting gefur viðurinn eftir.	Ekki leyfður í FLOKKI OS I – FLOKKS VI.

Flokkunartafla 2 bls. 55

Flokkunartafla 2 - Önnur einkenni

Einkenni	TIMBURFLOKKAR					
Leyft hámark	OS I	OS II	OS III	OS IV	V	VI
Fúi, fastur, grámi og mygla						
Hlutfall (%) af yfirborði efnisins, djúp grágeit	0	0	0	0	5	30
Hlutfall (%) af yfirborði efnisins, yfirborðs grámi	0	0	0	0	5	30

Grágeit, djúp

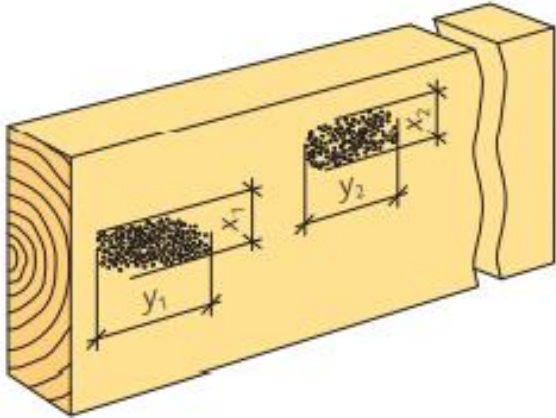
Skýring	Krafa	Mæliregla
Grágeit sem ekki er hægt að fjarlægja með heflun, dýpri en 2 mm og finnst yfirleitt í bolnum áður en hann er sagaður (stofngrágeit).	Heildarhlutfall (%) af yfirborði.	Samanlagður flötur A á yfirborði. $A = x_1 \cdot y_1 + \dots + x_n \cdot y_n$

Flokkunartafla 2 bls. 56

Flokkunartafla 2 - Önnur einkenni

Einkenni	TIMBURFLOKKAR					
Leyft hámark	OS I	OS II	OS III	OS IV	V	VI
Fúi, fastur, grámi og mygla						
Hlutfall (%) af yfirborði efnisins, djúp grágeit	0	0	0	0	5	30
Hlutfall (%) af yfirborði efnisins, yfirborðs grámi	0	0	0	0	5	30

Grámi á yfirborði og/eða mygla

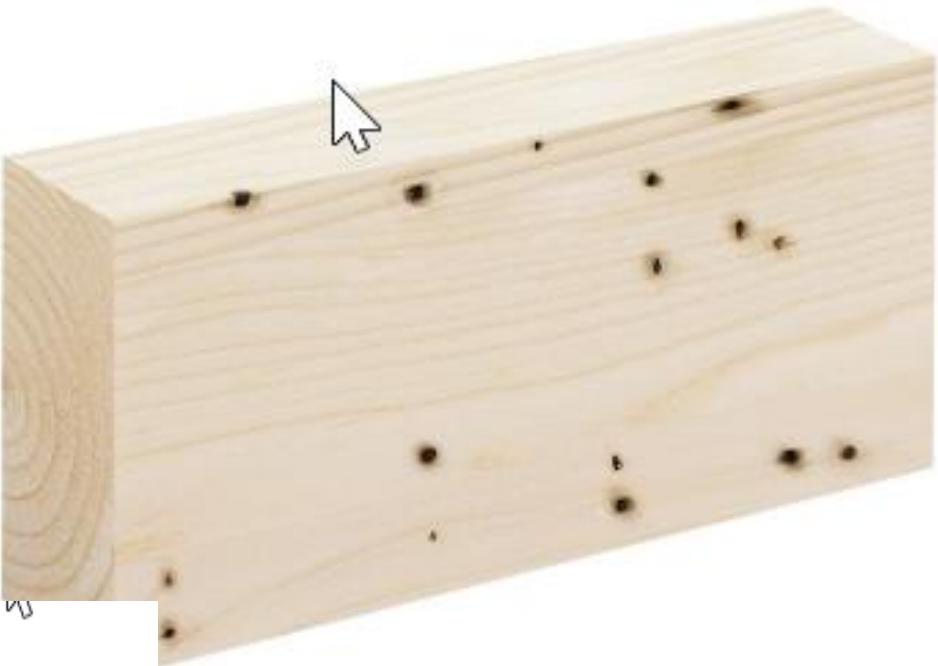

Skýring	Krafa	Mæliregla
Grágeit og/eða mygla sem hægt er að fjarlægja með heflun. Dýpt minni en 2 mm.	Heildarhlutfall (%) af yfirborði.	Samanlagður flötur A á yfirborði $A = x_1 \cdot y_1 + \dots + x_n \cdot y_n$

Flokkunartafla 2 bls. 57

Skordýraskemmd

Flokkunartafla 2 - Önnur einkenni

Einkenni	TIMBURFLOKKAR					
Leyft hámark	OS I	OS II	OS III	OS IV	V	VI
Skordýraskemmd						
Hlutfall af yfirborði efnisins (%)	0	0	0	0	0	0

Skýring	Krafa
Holur og göt í viðnum af völdum skordýra eða skordýralirfa.	Ekki leyft í FLOKKI OS I – FLOKKS VI

Flokkunartafla 2 bls. 69

Flokkunartafla 2 – Önnur einkenni

Einkenni	TIMBURFLOKKAR					
Leyft hámark	OS I	OS II	OS III	OS IV	V	VI
Barkarvasi og yfirvöxtur (annað hvort)						
Fjöldi á versta metra (stk)	0	0	0	1	1	1
Einstakt einkenni, lengd (mm)	0	0	0	100	200	300
Einstakt einkenni breidd (mm)	0	0	0	10	15	30
Trjákvöðuvasi						
Fjöldi á versta metra (st)	0	1	1	2	2	2
Einstakur trjákvöðuvasi, lengd (mm)	0	20	40	50	100	150
Trjákvöðuviður						
Hlutfall (%) af yfirborði	0	0	0	5	30	50
Viðbragðsviður (þrýstiviður) og sveipvöxtur (hvort sem er)						
Hlutfall (%) af yfirborði	0	0	0	10	20	50
Trefjaskekkja og trefjasprungur						
Stærð á frávik (a:b)	1:15	1:15	1:12	1:10	1:7	1:2
Toppbrot						
Hlutfall (%) af breidd hliðar	0	0	0	10	30	50
Mergur, hlutfall (%) af efnislengd	100	100	100	100	100	100
Fúi, mjúkur	0	0	0	0	0	0
Fúi, fastur, grámi og mygla						
Hlutfall (%) af yfirborði efnisins, djúp grágeit	0	0	0	0	5	30
Hlutfall (%) af yfirborði efnisins, yfirborðs grámi	0	0	0	0	5	30
Skordýraskemmd						
Hlutfall af yfirborði efnisins (%)	0	0	0	0	0	0

Áfangi 4

Flokkunartafla 2

Krossapróf

Viðskiptaflokkun - Flokkunartöflur

Áfangi 5

Flokkunartafla 3

Framleiðslutengd einkenni

Sprungur

Formbreyting

**Til að halda áfram þarf að leysa
krossapróf úr hverjum kafla**

Flokkunartafla 3 bls. 58

Framleiðslutengd einkenni

- Vankantur

Sprungur

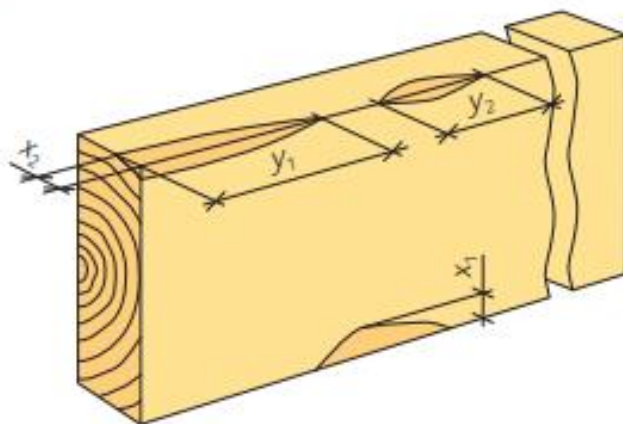
- Þurrksprungur: - Ekki gegnumgangandi – Gegnumgangandi
- Endasprungur
- Hringsprungur

Formbreyting

- Flatbeygja
- Kantbeygja
- Vindingur
- Þverbeygja/kúpa

Flokkunartafla 3 bls. 59

Vankantur

Börkur er ekki leyfður

3 mm vankantur alltaf leyfður

Í flokki OS IV - VI er vankantur samkvæmt flokkunartöflu

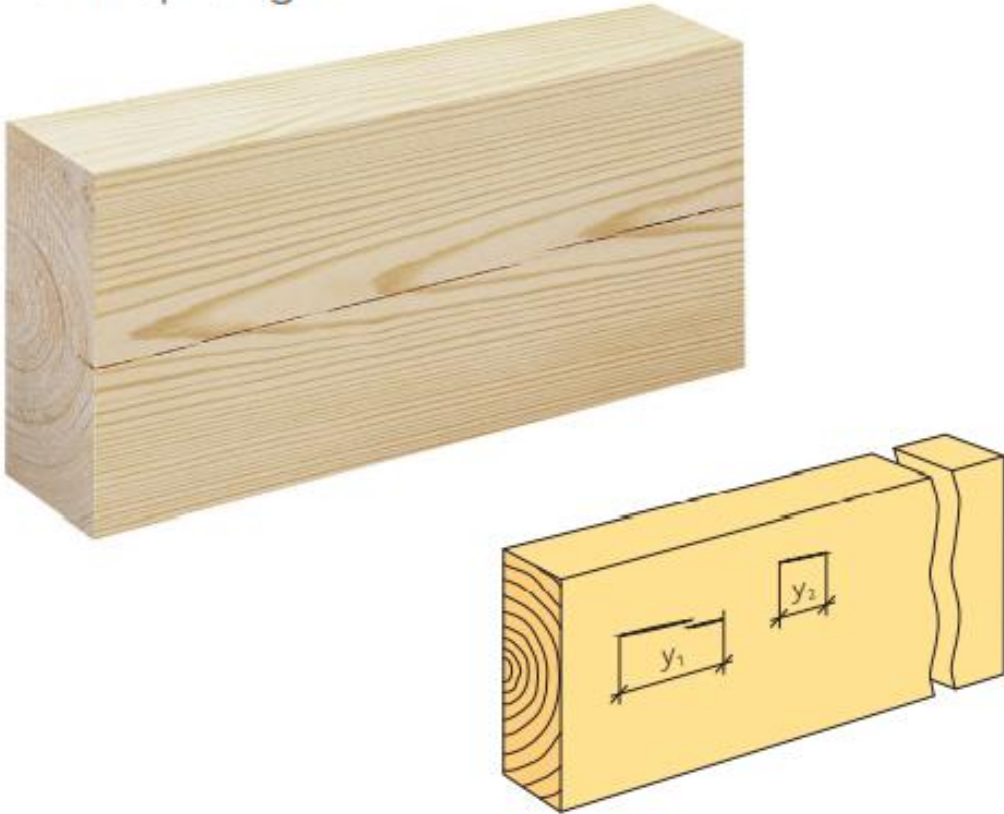
Vankantur er mældur % af lengd

Flokkunartafla 3 Framleiðslutengd einkenni

Einkenni	TIMBURFLOKKAR					
Leyft hámark	OS I	OS II	OS III	OS IV	V	VI
Vankantur						
Breidd (mm)	3	3	3	10	15	20
Dýpt, hlutfall (%) af þykkt við:						
efnisþykkt ≤ 25 mm				30	35	40
OS I – III uppgæfið í (mm)	3	3	3			
Efnisþykkt > 25 mm				15	20	25
OS I – III uppgæfið í (mm)	3	3	3			
Lengd, hlutfall (%) af efnislengd	100	100	100	20	30	40

Flokkunartafla 3 bls. 60

Þurrksprungur

Dæmi: þykkt 50 mm - lengd 3 m
 $Y = y_1=180\text{mm} + y_2=150\text{mm} = 330 \text{ mm} = 11\%$
Niðurstaða: Flokkur OS III

Skýringar	Kröfur	Mælireglur
Þurrksprungur sem eru ekki gegnumgangandi: Þurrksprungur sem sést eingöngu á einni hlið efnisins. Þurrksprungur sem eru gegnumgangandi: Þurrksprungur sem nær í gegnum efnið frá einni hlið til annarrar.	Samanlögð hámarks-lengd á sprungunni, y, sem hlutfall (%) af efnislengd. Gegnumgangandi sprungur, eru leyfðar í FLOKKI VI, lengd 100 mm.	Samanlögð lengd Y á sprungunni, $Y = y_1 + \dots + y_n$ (= lengd á sprungu) mælt þvert á efnislengd.

Flokkunartafla 3 Framleiðslutengd einkenni

Einkenni	TIMBURFLOKKAR					
	OS I	OS II	OS III	OS IV	V	VI
Leyft hámark						
Sprungur, við 20 % viðarraka						
Sprungur í breiðhlið, ekki gegnumgangandi, hlutfall (%) af efnislengd við:						
Efnisþykkt < 45 mm	0	0	10	20	30	75
Efnisþykkt ≥ 45 mm	0	0	15	25	35	100
Gegnumgangandi sprungur, lengd (mm)	0	0	0	0	0	100
Endasprungur, lengd í hvorum enda (mm)	35	35	35	50	50	100
Hringsprungur, breidd (mm)	0	0	10	10	15	30

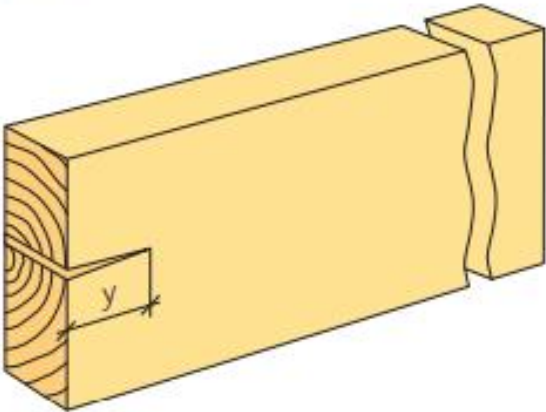
Flokkunartafla 3 bls. 61

Flokkunartafla 3 Framleiðslutengd einkenni

Einkenni	TIMBURFLOKKAR					
Leyft hámark	OS I	OS II	OS III	OS IV	V	VI
Sprungur, við 20 % viðarraka						
Sprungur í breiðhlið, ekki gegnumgangandi, hlutfall (%) af efnislengd við:						
Efnisþykkt < 45 mm	0	0	10	20	30	75
Efnisþykkt ≥ 45 mm	0	0	15	25	35	100
Gegnumgangandi sprungur, lengd (mm)	0	0	0	0	0	100
Endasprungur, lengd í hvorum enda (mm)	35	35	35	50	50	100
Hringsprungur, breidd (mm)	0	0	10	10	15	30

Dæmi:
Y = 150 mm = Flokkur VII

Endasprungur

Skýring	Krafa	Mæliregla
Endasprungur kemur fram í enda efnisins sem þurrksprungur en af takmarkaðri lengd.	Hámarks lengd Y = (gildin í töflunni) mm.	Lengd á sprungu Y, mæld samhliða efnislengd.

Flokkunartafla 3 bls. 62

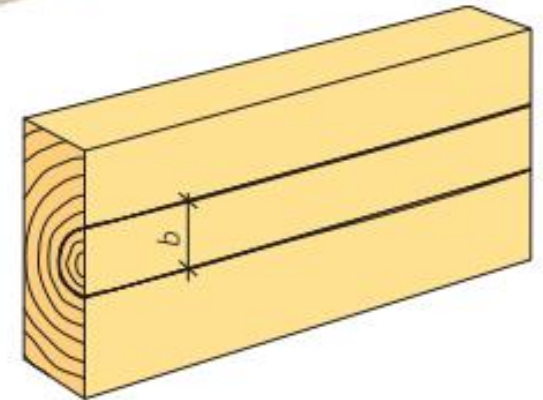
Flokkunartafla 3 Framleiðslutengd einkenni

Einkenni	TIMBURFLOKKAR					
Leyft hámark	OS I	OS II	OS III	OS IV	V	VI
Sprungur, við 20 % viðarraka						
Sprungur í breiðhlið, ekki gegnumgangandi, hlutfall (%) af efnislengd við:						
Efnisþykkt < 45 mm	0	0	10	20	30	75
Efnisþykkt ≥ 45 mm	0	0	15	25	35	100
Gegnumgangandi sprungur, lengd (mm)	0	0	0	0	0	100
Endasprungur, lengd í hvorum enda (mm)	35	35	35	50	50	100
Hringsprungur, breidd (mm)	0	0	10	10	15	30

Dæmi:

Efnisbreidd 150 mm

b = 25 mm = Flokkur VI

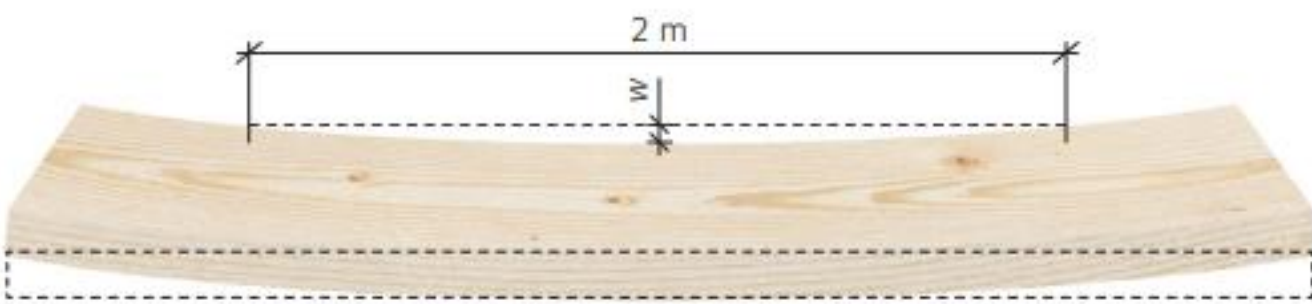

Skýring	Krafa	Mæliregla
Sprungur þar sem trefjar viðarins eru aðskildar eftir áhringjum. Oftast í takmarkaðri lengd.	Hámarksbreidd b = (töflugildin) mm.	Stærsta breidd, b, mæld vinkilrétt á lengdarstefnu.

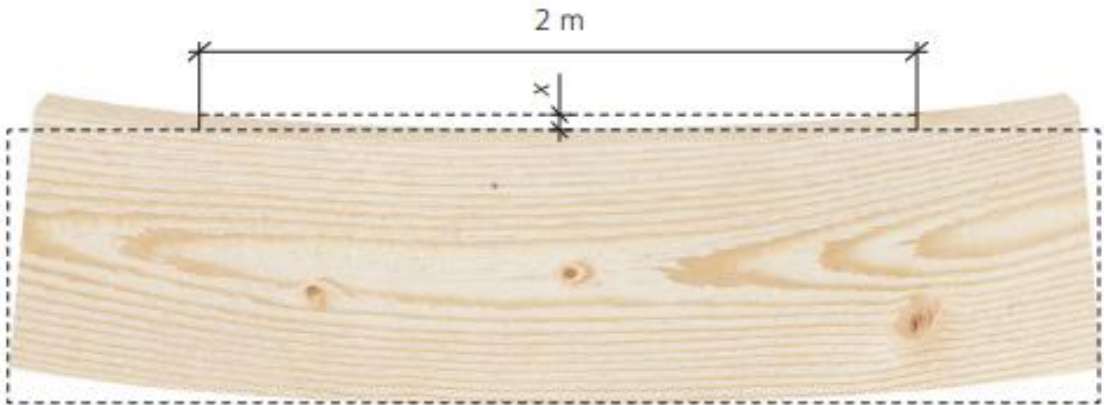
Flokkunartafla 3 bls. 63

Flatbeyggja

Skýring	Krafa	Mæliregla
Breiðhlið, bogin í lengdarstefnu.	Hámarkssveigja, w, í mm.	Stærstu frávik sveigju, w, á verstu 2 metrum.

Kantbeyggja

Skýring	Krafa	Mæliregla
Stærstu frávik sveigju á verstu 2 metrum.	Hámarkssveigja, x, í mm.	Stærstu frávik sveigju, x, á verstu 2 metrum.

Dæmi:
Flateygja efnis þykkt 50mm-w = 10mm - Flokkur = OS IV eða V

Kantbeyja X = 6 mm - Flokkur = OS III eða V

Einkenni	TIMBURFLOKKAR					
	OS I	OS II	OS III	OS IV	V	VI
Leyft hámark						
Formbreyting við 20 % viðarraka mest á versta 2 m lengdar						
Flatbeyggja (mm) við:						
Efnisþykkt < 45 mm	5	5	15	15	15	25
Efnisþykkt ≥ 45 mm	5	5	10	10	10	20
Kantbeyggja (mm)	4	4	6	6	6	10

Flokkunartafla 3 bls. 64

Þverbeygja / kúpa

Skýring	Krafa	Mæliregla
Breiðhlið bogin þvert á lengdarstefnu	Hámarksbeygja, z, sem hlutfall (%) af efnisbreidd.	Stærstu frávik beygju, z, á breiðhlið.

Vindingur

Skýring	Krafa	Mæliregla
Timbur undið um lengdarás.	Hámarks vindingur, y, sem hlutfall (%) af efnisbreidd.	Mestu frávik vindingis y, á verstu 2 metrum á rysjuhlið.

Flokkunartafla 3 Framleiðslutengd einkenni

Dæmi:
Þverbeygja/kúpa breidd á efni 150mm
Z=9mm = 6%. Niðurstaða: Flokkur = OS III – V
Vindingur þykkt á efni 150mm Y=6 mm = 4%
Niðurstaða: Flokkur = OS I – OS II

Einkenni	TIMBURFLOKKAR					
	OS I	OS II	OS III	OS IV	V	VI
Leyft hámark						
Vindingur, hlutfall (%) af breidd við:						
Efnisþykkt < 45 mm	5	5	10	10	10	15
Efnisþykkt ≥ 45 mm	5	5	8	8	8	15
Þverbeygja/kúpa, hlutfall (%) af breidd	2	2	2	2	2	4

Flokkunartafla 3 bls. 71

Flokkunartafla 3 Framleiðslutengd einkenni

Einkenni	TIMBURFLOKKAR					
Leyft hámark	OS I	OS II	OS III	OS IV	V	VI
Vankantur						
Breidd (mm)	3	3	3	10	15	20
Dýpt, hlutfall (%) af þykkt við:						
efnisþykkt ≤ 25 mm				30	35	40
OS I – III uppgefið í (mm)	3	3	3			
Efnisþykkt > 25 mm				15	20	25
OS I – III uppgefið í (mm)	3	3	3			
Lengd, hlutfall (%) af efnislengd	100	100	100	20	30	40
Sprungur, við 20 % viðarraka						
Sprungur í breiðhlið, ekki gegnumgangandi, hlutfall (%) af efnislengd við:						
Efnisþykkt < 45 mm	0	0	10	20	30	75
Efnisþykkt ≥ 45 mm	0	0	15	25	35	100
Gegnumgangandi sprungur, lengd (mm)	0	0	0	0	0	100
Endasprungur, lengd í hvorum enda (mm)	35	35	35	50	50	100
Hringsprungur, breidd (mm)	0	0	10	10	15	30
Formbreyting við 20 % viðarraka mest á versta 2 m lengdar						
Flatbeygja (mm) við:						
Efnisþykkt < 45 mm	5	5	15	15	15	25
Efnisþykkt ≥ 45 mm	5	5	10	10	10	20
Kantbeygja (mm)	4	4	6	6	6	10
Vindingur, hlutfall (%) af breidd við:						
Efnisþykkt < 45 mm	5	5	10	10	10	15
Efnisþykkt ≥ 45 mm	5	5	8	8	8	15
Þverbeygja/kúpa, hlutfall (%) af breidd	2	2	2	2	2	4

timbur.

Áfangi 5

Flokkunartafla 3

Krossapróf

Viðskiptaflokkun - Verklegt

Áfangi 6

Verklegt

Hópverkefni - Timburflokkun

**Til að halda áfram þarf að leysa
próf úr hverjum kafla**